

ГОРИ С ВИСОКА КОНСЕРВАЦИОННА СТОЙНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП ДЛС „НЕСЕБЪР”

специализиран доклад

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ.....	2
ВКС 1. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, В КОИТО СА СЪСРЕДОТОЧЕНИ ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧИМИ СТОЙНОСТИ ЗА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО (НАПР. ЕНДЕМИЗЪМ, ЗАСТРАШЕНИ ВИДОВЕ, РЕФУГИИ)	3
ВКС 1.1 ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ	3
ВКС 1.2 ЗАСТРАШЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ	17
ВКС 1.3. КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ.....	35
ВКС 2. ЗНАЧИМИ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, ФОРМИРАЩИ ЛАНДШАФТ ОТ РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ, В КОИТО ВСИЧКИ ЕСТЕСТВЕНО СРЕЩАЩИ СЕ ВИДОВЕ СЪЩЕСТВУВАТ ПРИ ЕСТЕСТВЕНИ УСЛОВИЯ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ОБИЛИЕ.	36
ВКС 3. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, ПРЕДСТАВЛЯВАЩИ РЕДКИ, ЗАСТРАШЕНИ ИЛИ ИЗЧЕЗВАЩИ ЕКОСИСТЕМИ, ИЛИ СЪДЪРЖАЩИ СЕ В ТАКИВА.	38
ВКС 4. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, КОИТО ИЗПЪЛНЯВАТ ВАЖНИ ПРИРОДНИ ФУНКЦИИ В КРИТИЧНИ СИТУАЦИИ (НАПР. ЗАЩИТА НА ВОДОСБОРИ, КОНТРОЛ НА ЕРОЗИЯТА).....	45
ВКС 4.1 ГОРИ – ЕДИНСТВЕНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ПИТЕЙНА ВОДА	46
ВКС 4.2. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДНИЯ ОТТОК ВЪВ ВОДОСБОРИТЕ	48
ВКС 4.3 ГОРИ С РЕШАВАЩО ПРОТИВОЕРОЗИОННО ЗНАЧЕНИЕ	49
ВКС 4.4. ГОРИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ БАРИЕРА ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ПОЖАРИ	51
ВКС 4.5. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ (ЗЕМЕДЕЛИЕ, РИБНИ ЗАПАСИ) И ЗА ЗАЩИТАТА НА ИНФРАСТРУКТУРНИТЕ ОБЕКТИ.....	52
ВКС 5. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ ОСНОВНИТЕ НУЖДИ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ (ПОМИНЪК, ПРЕПИТАНИЕ, БИТОВИ НУЖДИ, ЗДРАВЕ)	52
ВКС 6. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪХРАНЯВАНЕ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ И ТРАДИЦИИ, РЕЛИГИОЗНА И ЕТНИЧЕСКА ИДЕНТИЧНОСТ	54

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящото проучване е извършено през 2012 година, във връзка с определяне на горите с висока консервационна стойност (ГВКС) за територията на ТП „Държавно ловно стопанство Несебър“ (ДЛС “Несебър”) и в изпълнение на принцип 9 от стандарта за сертификация управлението на гори по схемата на FSC. Инвентаризацията и проучванията са направени съгласно указанията на Практическо ръководство "Определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България", изготвено от WWF Дунавско-Карпатска програма България.

В Практическото ръководство е дадена дефиниция за ГВКС, включваща в себе си шест различни характеристики на гората или комбинации от тях, които определят нейната консервационна стойност. В общ план Практическото ръководство дава и насоки за управление и стопанисване, които ще запазят или повишат тези консервационни стойности. При разработката на настоящия документ, екипът се е водил изцяло от определенията, праговете и оценките посочени в Практическото ръководство. Съответните дефиниции са адаптирани конкретно за земите и горите от горския фонд, управлявани от ДЛС “Несебър”. Посочените указания за стопанисване и мониторинг са разписани конкретно и съобразно спецификата на горите и начина им на управление на проучваната територия. Разработени са всички консервационни стойности, установени на територията на горското стопанство. Инвентаризацията на ГВКС, свързани с наличието на редки, застрашени и изчезващи видове е продължителен процес излизащ извън рамките на един сезон. Препоръчва се базата данни за разпространението на тези ВКС да бъде постоянно актуализирана от персонала въз основа на периодични техни наблюдения.

ДЛС “Несебър” управлява територия от 13397,6 ha, която обхваща два склона и множество странични разклонения на централното било на Източна Стара планина и централната част на подобласт Варненско-Бургаско Черноморие.

Горите на стопанството представляват поредица от малки и един голям приблизително компактен комплекс. Очертанията на двете формации наподобяват един малък и един голям бърбек, които имат приблизителни размери в двете посоки “ЮИ-СЗ” и “ЮЗ-СЗ” съответно около 17 km и 10 km за първата и 39 km и 15 km за втората формация.

Част от горите на територията на ДЛС “Несебър” са включени в различните категории ВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в този подотдел особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. В такива случаи се прилагат препоръките и ограниченията за стопанисване и мониторинг, които имат най-строг режим по отношение на прилагането на горскостопанските дейности.

Настоящото проучване и идентификацията на ГВКС за територията на ДЛС “Несебър” е извършено от екип експерти, в който влизат представители на ЛТУ-София, Биологически Факултет на СУ “Климент Охридски”, членове на Ботаническото Дружество, представители на национално представени НПО. По време на разработката екипът е работил в тясно сътрудничество с ръководството на горскостопанската единица. Ръководният състав е преминал теоретично обучение за основните принципи по прилагането на методиката на Практическо ръководство "Определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България".

През периода на проучванията са проведени консултации с представители на местните власти и сдружения за определяне на значимите за местните общности горски територии и съгласуване на режимите за стопанисване. По време на срещите те са информирани за проучването и за основните принципи на горите с висока консервационна стойност и е потърсено тяхното мнение относно възможностите за прилагане.

Препоръчително е при промени в новия лесоустройствен и ловоустройствен проект на ДЛС “Несебър” да се интегрират резултатите от изследването и препоръчаните горскостопански мероприятия в него. Това ще допринесе за по-добро и екологосъобразно стопанисване на горските екосистеми в района.

ВКС 1. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, В КОИТО СА СЪСРЕДОТОЧЕНИ ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧИМИ СТОЙНОСТИ ЗА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО (НАПР. ЕНДЕМИЗЪМ, ЗАСТРАШЕНИ ВИДОВЕ, РЕФУГИИ)

При определянето на тази ВКС се прави оценка на управлението на ДЛС „Несебър”, свързано с опазването на биологичното разнообразие и защитените територии и зони. Извършва се инвентаризация на важните за района видове с природозащитна стойност, както и въздействието на лесовъдските дейности върху тях и техните местообитания.

На национално ниво в ръководството за страната са определени следните компоненти:

Защитени територии и защитени зони

Застрашени, изчезващи и ендемични

видове Критични концентрации на видове

ВКС 1.1 ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

В България за ГВКС се смятат всички защитени територии, както следва:

1. Горски територии (ГТ) в резервати, поддържани резервати, национални паркове, защитени местности, природни забележителности, обявени по ЗЗТ;
2. ГТ в природни паркове попадащи в зони предназначени за опазване на биологичното разнообразие определени с плановете за управление или паркоустройствените проекти по реда на Закона за горите (ЗГ);
3. ГТ в природни паркове които нямат устройствени документи;
4. ГТ попадащи в защитени зони обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

1.1.1 Горски територии (ГТ) в резервати, поддържани резервати, национални паркове, защитени местности, природни забележителности, обявени по ЗЗТ:

На територията на ДЛС “Несебър” има обявени 7 защитени територии (ЗТ), които отговарят на т.1 от ВКС 1.1. По смисъла на Закона за защитените територии, категориите ЗТ са както следва: четири са обявени за защитени местности (ЗМ), три са обявени за природна забележителност (ПЗ) . Подробни данни за защитените територии в ДЛС “Несебър” са посочени в Таблица 1.

Таблица 1. Данни за защитените територии, попадащи в границите на ДЛС - Несебър

Защитена територия	Площ /ха/	Отдел/подотдел	Землище	Заповед за обявяване	Цел на обявяване
ЗМ,,Калин ата”	109,3 ха. От които 87,5 ха – залесена и 21,8 ха – незалесена	554	с.Кошарица, с.Тънково и гр.Несебър Община Несебър	Обявена със Заповед № 1938 от 03.06.1970 г. на МГТП и разширена със Заповед №871 от 07.11.1991 г. На МОС В границите на защитената местност се забранява: 1. Строителство, разкриване на кариери и други дейности , изменящи естествения облик на местността. 2. Паша на добитък. 3. Косене на трева преди узряване на семената на блатното кокиче. 4.Внасяне на нехарактерни за растителното съобщество видове 5. Сечи, освен санитарни при наличие на каламитет.	Опазване на естествено находище на блатно кокиче
ЗМ “Иракли”	41,9ха. от които залесени 17,7 ха. и незалесени 24,2 ха.	406 -5 ;407 б, в, 11, 12, 14;	с. Емона Община Несебър	Обявена като ЗМ със Заповед № РД - 110 от 06.05.1994 г. на МОС В границите на защитената местност се забранява: 1. Строителство, разкриване на кариери и други дейности , изменящи естествения облик на местността. 2.Внасяне на нехарактерни за растителното съобщество видове 3.Извеждане на сечи , освен санитарни. 4.Бране на цветя за букети, изкореняване на растения, събиране на билки. 5. Ловуване, както и улавяне и безпокоене на птиците,разваляне на гнездата, събиране на яйцата и малките им. 6. Паша на домашни животни. 7.Къмпиране и палене на огън извън определените за това места. 8.Достъп на моторни превозни средства в ивицата между пътя за с.Емона и морето. 9.Замърсяване на терена с отпадъци.	Опазване на типични крайбрежни хабитати на редки и застрашени растителни видове (пясъчна лилия, морски ранилист, пясъчна млечка,тагарски млечник,морски ветрогон) и птици.
ЗМ “Смриките”	57,8 ха. от които залесени 46,7	311 а-д,1-10;	гр.Обзор Община Несебър	Обявена като ЗМ със Заповед № РД - 420 от 14.11.1995 г. на МОС В границите на защитената местност се	Опазване на естественото находище на червена пираканта

	ха. и незалесени 11,1 ха.			забранява: 1. Строителство, разкриване на кариери, изземване на инертни материали, корекция на речни корита, както и други дейности, изменящи естествения облик на местността или водния и режим. 2. Извеждане на реконструкционни сечи и залесяване с неприсъщи дървесни видове. 3. Увреждане, изкореняване и унищожаване на естествената растителност, бране на цветя за букети, събиране на билки. 4. Паша на кози. 5. Замърсяване с битови, промишлени и строителни отпадъци.	
ЗМ “Ортото”	515,0 ха. от които залесени 485,1 ха. и незалесени 29,9 ха.	375 - 379; 435 – 439;	гр.Св.Влас Община Несебър	Обявена като ЗМ със Заповед № РД - 470 от 14.11.1995 г. на МОС В границите на защитената местност се забранява: 1. Строителство; 2. Добив на полезни изкопаеми по открит способ, както и добив и първична обработка (обогатяване) на метални полезни изкопаеми чрез прилагане на химически и химико-бактериологични методи и цианиди; 3. Внасяне на нехарактерни за района растителни и животински видове; 4. Бране на диви цветя, събиране на билки и увреждане на вековни дървета; 5. Извеждане на сечи в горските насаждения (освен санитарни); 6. Паша на домашни животни; 7. Улавяне и безпокоене на птиците, събиране на яйца и техните малки и разрушаване на гнезда; 8. Къмпирене и палене на огън; 9. Други дейности, с които се изменя естественият облик на местността или водния и режим.	Запазване и проучването на вековни смесени гори с богат видов състав, групирани в редки растителни съобщества и уникални геологични образувания от тектонски произход.
ПЗ “Пясъчни дюни”	24,6 ха. от които залесени 8,8 ха. и незалесени 15,8 ха.	561 в, г, д, 3,6,8,9; 562 -12, 20; 563 – 4,14,15;	гр.Несебър Община Несебър	Обявена като ПЗ със Заповед № 1938 от 03.06.1970 г. на МГГП, корегрирана с писмо №6009 от 02.06.1978г. на МГГП и допълнена със заповед №2109 от 20.12.1984г. на КОПС В границите на природната забележителност се забранява:	Опазване на обекти, отличаващи се със забележителни геоложки и ботанически обекти

				<p>1. Всякакви дейности, като нараняване на стъблата, кастрене, чупене на клони и др. Които довеждат до повреждане на дърветата.</p> <p>2. Късането или изкореняването на растенията;</p> <p>3. Пашата на домашни животни;</p> <p>4. Влизането, лагеруването преминаването или поркирането на моторни превозни средства;</p> <p>5. Безпокоенето на дивите животни и вземането на техните малки или яйцата им, както разрушаването на гнездата и леговищата им;</p> <p>6. Извеждането на сечи освен отгледни и санитарни;</p> <p>7. Всякакво строителство;</p> <p>8. Други дейности, с които се изменя естественият облик на местността или водния и режим.</p>		
ПЗ "Корията"	18,3 ха. от които залесени 16,2 ха. и незалесени 2,1 ха.	и,3-8	147 ж-	с.Гълъбец Община Поморие	<p>Обявена като ПЗ със Заповед №3384 от 07.03.1967 г. на МГПП</p> <p>В границите на природната забележителност се забранява:</p> <p>1. Да се секат, кастрят и повреждат дърветата, както е да се късат или изкореняват всякакви растения.</p> <p>2. Да се преследват или убиват диви животни и техните малки или да се развалят гнездата им.</p> <p>3. Да се разкриват кариери за пръст с което се изменя естествения образ на местността, включително и водните течения.</p>	Опазване на вековна дъбова гора
ПЗ "Нос Емине"	0,5 ха. от които цялата незалесена		408 - 4	с.Емона Община Несебър	<p>Обявена като ПЗ със Заповед №3384 от 07.03.1967 г. на МГПП</p> <p>В границите на природната забележителност се забранява:</p> <p>1. Да се секат, кастрят и повреждат дърветата, както е да се късат или изкореняват всякакви растения.</p> <p>2. Да се преследват или убиват диви животни и техните малки или да се развалят гнездата им.</p> <p>3. Да се разкриват кариери за пръст с което се изменя естествения образ на местността, включително и водните течения.</p>	Опазване на най-крайната точка на Стара планина.

На територията на ДЛС "Несебър" има обявени със заповед на КОПС от различни години 4 бр. вековни дървета които са в горски територии. Данните са посочени в Таблица 2.

Таблица 2. Списък на вековни дървета на територията на ДЛС "Несебър"

Вековни дървета	Заповед за обявяване	Землище/Местност	Години	Височина (м)	Обиколка (м)
Цер	Заповед № 736 от 06.08.1987 г.	с.Кошарица	20	21	4,1
Благуи	Заповед № 1762 от 28.08.1972 г.	с. Баня		23	3,4
Благуи	Заповед № 1762 от 28.08.1972 г.	с. Баня		23	3,70
Зимен дъб	Заповед № 763 от 06.08.1987 г.	с. Кошарица	300	23	3,8

1.1.4. Гори и горски територии попадащи в защитени зони обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

Съгласно последните действия по изграждането на Национална екологична мрежа „Натура 2000” на територията на страната, към ВКС1.1. т.4 идентифицираните защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие на територията на ДЛС "Несебър" са шест. Четири от защитените зони са от Националната екологична мрежа НАТУРА 2000 по Директивата за хабитатите, а две защитени зони са обявени по Директивата за птиците.

Защитени зони за местообитанията

1. Защитена зона „Камчийска и Еменска планина” –BG0000133 е одобрена с решение на Министерски съвет № 661 от 16 октомври 2007 г. и е с обща площ 63678.47 ха.

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
3. Възстановяване при необходимост на на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

За територията на зоната има определени 8 типа горски местообитания, част от които попадат на територията на стопанството.

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на страницата: http://natura2000bg.org/natura/UserFiles/File/SDF/SDF_BG0000133.pdf

2. Защитена зона „Айтоска планина” – BG0000151 е одобрена с решение на Министерски съвет № 122 от 02 март 2007 г. и е с обща площ 29379.40 ха.

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

3. Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

За територията на зоната има определени 2 типа горски местообитания, част от които попадат на територията на стопанството.

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на страницата: http://natura2000bg.org/natura/UserFiles/File/SDF/SDF_BG0000151.pdf

3. Защитена зона „Емине - Иракли” – BG0001004 е одобрена с решение на Министерски съвет №802 от 04.12.2007 г. и е с обща площ 11282.80 ха.

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

3. Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

За територията на зоната има определени 6 типа горски местообитания, част от които попадат на територията на стопанството.

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на страницата: http://natura2000bg.org/natura/UserFiles/File/SDF/SDF_BG0001004.pdf

4. Защитена зона „Ахелой - Равда - Несебър”- BG0000574 е одобрена с решение на Министерски съвет № 122 от 02 март 2007 г.и е с обща площ 3925.51 ха.

Целите на опазване на защитената зона са:

1. Запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

2. Опазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

3. Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на страницата: http://natura2000bg.org/natura/UserFiles/File/SDF/SDF_BG0000574.pdf

Отдели и подотдели – държавна горска тритория, от територията на ДЛС "Несебър", попадащи в 33 от Директивата за опазване на местообитанията („Камчийска и Еменска планина” – BG0000133, „Айтоска планина” – BG0000151, „Емине - Иракли” – BG0001004, „Ахелой - Равда - Несебър”-BG0000574): **6** а, г, **9** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, д, е, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **10** 2, 3, 4, а, б, в, г, д, **11** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **12** 1, 5, 6, 7, 8, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **13** 1, 2, а, б, д, и, л, н, о, п, р, т, у, ф, **14** 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, **15** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **16** а, б, в, г, д, **17** а, б, в, г, д, е, ж, з, **18** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, с, **19** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, **20** 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, л, м, н, о, п, р, с, т, **21** а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, **22** а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **23** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **24** 1, а, б, в, г, **25** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **26** 1, 2, а, б, в, г, д, з, и, к, л, м, н, **27** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **28** 1, 2, а, б, в, г, д, е, **31** 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **32** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и,

33 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, 34 а, б, в, 35 1, а, б, в, г, д, е, ж, 36 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, 37 1, 2, а, б, в, г, д, е, 38 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, 39 1, а, б, в, г, д, е, ж, 40 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 41 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, 55 1, 2 59 1, 69 3, 111 д, 113 а, 114 а, 117 б 118 б, 119 1, 2, 4, а, 120 4, 5, з, и, л, м, 123 е, ж, 124 8, 9, 10, ж, з, и, 126 1, 2 129 3, 4, в, г, 130 2, а, г, д, е, ж, 133 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, а, в, д, 134 2, а, в, г, 135 4, 5, е, 146 1, 2, а, в, г, 147 4, 5, 6, 7, 8, е, ж, з, и, 148 1, 149 1, а, 151 в, 240 2, 3, 4, 5, б, г, ж, з, м, п, 305 3, в, г, д, е, ж, з, 306 2, 3, 4, б, з, 307 4, г, е, 309 а, в, 310 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а, б, г, д, ж, з, и, н, о, 311 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, а, б, в, г, д, 312 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, б, в, г, д, ж, и, к, л, м, 313 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, з, и, л, м, н, 314 1, а, б, в, г, д, ж, з, и, к, 315 а, б, в, 322 в, ж, з, 335 о, п, 353 ж, к, 372 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, н, о, п, р, с, 373 2, а, б, в, г, д, е, ж, 374 1, 2, 3, 4, г, д, е, л, м, о, 375 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, 376 а, б, в, г, д, е, ж, 377 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, 378 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 379 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 381 3, е, ж, з, к, 382 а, 383 1, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, а, а1, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, ш, щ, я, 384 1, а, 386 8, а, б, в, г, 387 б, и, 389 1, а, 390 а, 391 1, а, н, 392 1, 2, а, м, 393 5, 6, е, с, т, 401 2, 3, 4, 5, а, б, д, е, 402 1, 4, а, 403 1, 2, 6, 8, 10, 11, 12, 13, ж, м, н, о, п, р, с, т, ф, х, ц, ч, 404 2, а, б, д, е, 405 1, 2, 3, а, б, 406 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, 407 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, а, б, в, 408 3, 4, а, б, в, г, п, р, у 410 5, 411 7, 8, 9, 10, 11, 16, 17, б, в, д, 412 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а, б, в, г, 413 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а, б, в, г, 414 1, а, б, в, г, 415 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, 416 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а, б, в, 417 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, а, б, в, 418 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, д, 419 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, а, б, г, д, е, 420 1, 2, 3, 423 3, 424 10, 12, 13, 430 3, 435 2, 4, 5, 6, а, б, 436 1, 2, 3, 5, а, б, 437 1, 4, 5, а, б, в, 438 1, 2, 3, 4, а, б, в, 439 2, 3, а, б, в, 440 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, 441 а, в, г, 442 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а, б, в, д, е, 443 а, б, в, г, д, е, 444 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, а, б, в, г, е, ж, з, и, к, 451 7, 11, к, 465 г, 469 3, 4, 5, п, р, с, т, 475 а, е, ж, 477 б, в, 489 4, 6, 10, 11, ж, и, к, л, 561 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, а, б, в, г, д, 562 1, 2, 4, 5, 6, 16, 17, 19, 20, 21, а, б, в, е, 563 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 566 г, д, е, ж, 567 1

Защитени зони за птиците

1. Защитена зона Емине - BG0002043

Площ: 66750.52 хектара

Местоположение:

1. **Област:** Бургас, **Община:** Несебър, **Населено място:** гр. Несебър, гр. Обзор, гр. Свети Влас, с. Баня, с. Гюльовца, с. Емона, с. Козница, с. Кошарица, с. Оризаре, с. Паницово, с. Приселци, с. Равда, с. Раковсково, с. Тънково
2. **Област:** Бургас, **Община:** Поморие, **Населено място:** гр. Каблешково, гр. Поморие, с. Александрово, с. Ахелой, с. Габерово, с. Горица, с. Каменар, с. Козичино, с. Лъка, с. Медово, с. Порой

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ): **Бургас**

Документи за обявяване: Заповед No.РД-560 от 21.08.2009

Досие на Защитена зона на интернет-страница:

http://natura2000bg.org/natura/zones_info_b.php?id=265

Цели на обявяване:

1. Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние; 2. Възстановяване на местообитанията на видове птици по т. 2, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР: Черногуш гмуркач (*Gavia arctica*), Обикновен буревестник (*Puffinus yelkouan*), Розов пеликан (*Pelecanus onocrotalus*), Къдроглав пеликан (*Pelecanus crispus*), Среден корморан (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*), Малък корморан (*Phalacrocorax rugosus*), Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Червена чапла (*Ardea purpurea*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Блестящ ибис (*Plegadis falcinellus*), Лопатарка (*Platalea leucorodia*), Червен ангъч (*Tadorna ferruginea*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*), Осояд (*Pernis apivorus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Червена каня (*Milvus milvus*), Белоглав лешояд (*Gyps fulvus*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Полски блатар (*Circus cyaneus*), Степен блатар (*Circus macrourus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Голям креслив орел (*Aquila clanga*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraaetus pennatus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Царски орел (*Aquila heliaca*), Белошипа ветрушка (*Falco naumanni*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Ловен сокол (*Falco cherrug*), Сив жерав (*Grus grus*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Кокилобегач (*Himantopus himantopus*), Турилик (*Burhinus oedipnemos*), Кафявокрил огърличник (*Glareola pratincola*), Малък горски водобегач (*Tringa glareola*), Малка черноглава чайка (*Larus melanocephalus*), Малка чайка (*Larus minutus*), Дебелоклюна рибарка (*Gelochelidon nilotica*), Каспийска рибарка (*Sterna caspia*), Гривеста рибарка (*Sterna sandvicensis*), Речна рибарка (*Sterna hirundo*), Белочела рибарка (*Sterna albifrons*), Белобуза рибарка (*Chlidonias hybridus*), Черна рибарка (*Chlidonias niger*), Бухал (*Bubo bubo*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*), Късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Полска бърбица (*Anthus campestris*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Белочела сврачка (*Lanius nubicus*), Черногърбо каменарче (*Oenanthe pleschanka*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Голям маслинов присмехулик (*Hippolais olivetorum*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*);

2. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР: Среден морелетник (*Stercorarius parasiticus*), Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям гмурец (*Podiceps cristatus*), Червеногуш гмурец (*Podiceps grisegena*), Черногуш гмурец (*Podiceps nigricollis*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Няма лебед (*Cygnus olor*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Бял ангъч (*Tadorna tadorna*), Фиш (*Anas penelope*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Шилоопашата патица (*Anas acuta*), Лятно бърне (*Anas querquedula*), Червеноклюна потапница (*Netta rufina*), Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*), Качулата потапница (*Aythya fuligula*), Планинска потапница (*Aythya marila*), Обикновена гага (*Somateria mollissima*), Звънарка (*Vicerephala clangula*), Среден нирец (*Mergus serrator*), Голям нирец (*Mergus merganser*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Северен мишелов (*Buteo lagopus*), Черношипа ветрушка (*Керкенец*) (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica atra*), Стридожд (*Haematopus ostralegus*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), Речна чайка (*Larus ridibundus*), Чайка буревестница (*Larus canus*), Малка черногърба чайка (*Larus fuscus*), Жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*), Пчелояд (*Merops apiaster*).

Режим на дейности:

1. Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета), при ползването на земеделските земи като такива;
2. Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
3. Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
4. Забранява се изграждането на съоръжения за производство на електроенергия посредством силата на вятъра, с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в "Държавен вестник" има завършена процедура по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие;
5. Забранява се косенето на тръстика в периода от 1 март до 15 август;
6. Забранява се паленето на тръстикови масиви и крайбрежна растителност;
7. Забранява се извършването на дейности, свързани с отводняване, пресушаване или промяна на водния режим на мочурища и естествени водни обекти, освен при изпълнение на дейности, свързани с подобряване състоянието на водните екосистеми и местообитания;
8. В границите на определени поземлени имоти в землищата на с. Емона и гр. Обзор се забранява: допускането и извършването на жилищно, курортно и вилно строителство до влизането в сила на нов ОУП на община Несебър или негово изменение, с изключение на тези имоти, за които към 18.08.2006 г. има стартирала процедура по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда; промяната на естествения характер на речните корита извън границите на населените места, с изключение на дейности, свързани с превантивна защита или оперативна защита при бедствени ситуации; провеждането на офроуд състезания.

2. Защитена зона Камчийска планина - BG0002044

Площ: 88897.23 хектара Местоположение:

1. **Област:** Бургас, **Община:** Несебър, **Населено място:** гр. Обзор, с. Козница, с. Приселци, с. Раковсково
2. **Област:** Бургас, **Община:** Поморие, **Населено място:** с. Козичино
3. **Област:** Бургас, **Община:** Руен, **Населено място:** с. Билка, с. Вишна, с. Добра поляна, с. Добромир, с. Дропла, с. Дъскотна, с. Заимчево, с. Каменяк, с. Каравельово, с. Мрежичко, с. Припек, с. Просеник, с. Речица, с. Рожден, с. Рудина, с. Снежа, с. Соколец, с. Средна махала, с. Струя, с. Топчийско, с. Трънак, с. Ясеново
4. **Област:** Варна, **Община:** Бяла, **Населено място:** гр. Бяла, с. Горица, с. Господиново, с. Дюлино, с. Попович, с. Самотино
5. **Област:** Варна, **Община:** Долни чифлик, **Населено място:** гр. Долни чифлик, с. Булаир, с. Бърдарево, с. Голица, с. Горен чифлик, с. Гроздьово, с. Кривини, с. Ново Оряхово, с. Пчелник, с. Рудник, с. Солник, с. Старо Оряхово, с. Шкорпиловци, с. Юнец
6. **Област:** Варна, **Община:** Дългопол, **Населено място:** гр. Дългопол, с. Аспарухово, с. Сава, с. Цонево

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ):

1. **Бургас**

2. **Варна**

Документи за обявяване: Заповед No.РД-132 от 10.02.2012

Досие на Защитена зона на интернет - страница:

http://natura2000bg.org/natura/zones_info_b.php?id=266

Цели на обявяване:

1. Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
2. Възстановяване на местообитания на видове птици по т. 2, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания)

1. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР: Розов пеликан (*Pelecanus onocrotalus*), Къдро-глав пеликан (*Pelecanus crispus*), Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Тундров лебед (*Cygnus columbianus bewickii*), Поен лебед (*Cygnus cygnus*), Малък нирец (*Mergus albellus*), Червен ангъч (*Tadorna ferruginea*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*), Осояд (*Pernis apivorus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Червена каня (*Milvus milvus*), Морски орел (*Haliaeetus albicilla*), Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*), Белоглав лешояд (*Gyps fulvus*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Полски блатар (*Circus cyaneus*), Степен блатар (*Circus macrourus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Голям креслив орел (*Aquila clanga*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Царски орел (*Aquila heliaca*), Белошипа ветрушка (*Falco naumanni*), Вечерна ветрушка (*Falco*

2. vespertinus), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Ловен сокол (*Falco cherrug*), Сив жерав (*Grus grus*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Малък горски водобегач (*Tringa glareola*), Бухал (*Bubo bubo*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Полска бърбица (*Anthus campestris*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Черногърбо каменарче (*Oenanthe pleschanka*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*); **Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР:** Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям гмурец

(*Podiceps cristatus*), Черногуш гмурец (*Podiceps nigricollis*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Няма лебед (*Cygnus olor*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Бял ангъч (*Tadorna tadorna*), Фиш (*Anas penelope*), Сива патица (*Anas strepera*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Шилоопашата патица (*Anas acuta*), Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*), Качулата потапница (*Aythya fuligula*), Звънарка (*Vucephala clangula*), Среден нирец (*Mergus serrator*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (Керкенец) (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica atra*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Тъмногърд брегобегач (*Caldris alpina*), Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), Късокрил кюкавец (*Actitis hypoleucos*), Речна чайка (*Larus ridibundus*), Жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*), Пчелояд (*Merops apiaster*).

Режим на дейности:

1. Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
2. Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
3. Забранява се косенето на тръстика в периода от 1 март до 15 август;
4. Забранява се паленето на тръстикови масиви и крайбрежна растителност;
5. Забранява се изграждането на вятърни генератори за производство на електроенергия с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в Държавен вестник има започната процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие. Режимът не се прилага за вятърни генератори, използвани като собствени източници на електрическа енергия.

Отдели и подотдели, държавна горска територия, от територията на ДЛС "Несебър", попадащи в ЗЗ „Емине” – BG0002043 и Камчийска планина - BG0002044 от Директивата за опазване на птиците: 5 1, 2, 3, а, б, в, г, 9 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 10 2, 3, 4, а, б, в, г, д, 11 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 12 1, 5, 6, 7, 8, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 13 1, 2, а, б, д, и, л, н, о, п, р, т, у, ф, 14 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, 15 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 16 а, б, в, г, д, 17 а, б, в, г, д, е, ж, з, 18 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, р, с, 19 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 20 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, л, м, н, о, п, р, с, т, 21 а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, 22 а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 23 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 24 1, а, б, в, г, 25 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 26 1, 2, а, б, в, г, д, з, и, к, л, м, н, 27 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 28 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, 29 1, а, б, в, д, е, ж, з, 30 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 31 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 32 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 33 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, 34 а, б, в, 35 1, а, б, в, г, д, е, ж, 36 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, 37 1, 2, а, б, в, г, д, е, 38 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, 39 1, а, б, в, г, д, е, ж, 40 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, 41 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, 55 1, 2, 59 1, 69 3, 124 8, 9, 10, ж, з, и, 126 1, 2, 129 1, 3, 4, в, г, 130 д, е, ж, 134 2, а, в, г, 135 4, е, 138 1, 3, 4, б, 13, л, 139 9, 11, 141 б, 198 б, 205 ж, и, 210 и, 212 2, ж, з, к, 218 1, а, б, в, г, д, 219 1, е, ж, з, 240 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, г, ж, з, м, п, 241 2, 5, 6, 8, а, б, в, г, д, 242 а, б, в, 243 1, а, б, в, 244 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, н, о, с, 245 1, 5, 6, ж, л, 246 2, б, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 247 1, б, ж, 248 1, 2, 3, 4, 5, б, б1, в, г, ж1, т, ц, ш, щ, ю, 249 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а, ж, и, к, л, 253 1, 254 е, 257 в, г, д, ж, и, 258 1, б, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 259 1, 2, 3, 4, 5, а, а1, б, б1, в, г, г1, д, е, ж, з, и, п, р, с, т, х, ч, я, 260 3, 4, 5, 6, 7, 8, б, в, г, д, е, з, и, л, 262 б, ж, и, м, 263 2, 3, 4, ф, ц, я, 264 ж, з, и, к, 265 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, 266 1, в, г, д, е, и, к, л, н, 267 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 270 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, 271 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, 272 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 273 1, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 274 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, 275 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 276 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, т, 277 а, б, в, г, д, е, 278 1, а, б, в, г, 279 2, г, з, к, н, о, с, ц, 298 ж, 299 к, 305 1, 2, 3, а, в, г, д, е, ж, з, 306 2, 3, 4, б, з, и, 307 4, г, е, 309 а, 310 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, а, б, г, д, ж, з, и, н, о, 311 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, а, б, в, г, д, 312 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, б, в, г, д, и, к, л, м, 313 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, з, и, л, м, н, 314 1, а, б, в, г, д, ж, з, и, к, 315 1, 2, а, б, в, 316 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, 317 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, 318 1, а, б, в, г, д, 319 1, а, б, в, г, д, е, 320 2, 3, а, б, в, г, д, е, 322 в, ж, з, 332 1, а, б, в, г, 333 а, б, в, 335 1, 2, в, г, д, е, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, ф, х, ц, ч, 336 2, 3, б, г, к, л, н, о, п, ш, щ, ю, 338 г, 339 ж, и, к, 340 2, 3, 4, е, ж, з, л, м, н, о, п, р, с, 341 1, а, д, 342 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, 343 1, б, в, г, д, е, ж, и, 344 1, а, б, в, г, д, 345 1, 2, 5, 6, 7, а, б, в, ж, з, и, к, л, 346 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 347 а, б, 348 1, 2, 3, а, б, в, е, з, и, 349 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 350 1, а, б, в, г, 351 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 352 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 353 1, 2, 3, 4, а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 354 1, 3, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 355 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 356 1, 2, а, б, г, д, ж, з, и, 357 а, б, в, г, д, 358 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, 359 5, а, б, в, г, 360 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 361 1, 2, а, б, в, г, 362 1, 2, а, б, 363 2, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, 364 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 365 2, а, б, в, е, ж, з, м, 366 1, а, б, в, г, з, 367 1, 2, а, б, в, г, ж, 368 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, 369 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, м, о, р, 370 б1, е1, 372 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 373 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, 374 1, 2, 3, 4, в, г, д, е, л, м, о, 375 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, 376 а, б, в, г, д, е, ж, 377 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, 378 3, а, в, г, д, е, ж, з, и, к, 379 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 381 3, е, ж, з, и, к, 382 а, 383 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, а, а1, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, я, 384 1, а, 386 8, б, в, г, 387 б, и, 389 1, а, 390 а, 391 1, а, н, 392 1, 2, а, м, 393 5, 6, е, с, т, 401 2, 3, 4, 5, а, б, д, е, 402 1, 4, а, 403 1, 2, 6, 8, 10, 11, 12, 13, ж, м, н, о, п, с, т, ф, х, ц, ч, 404 2, а, б, д, е, 405 1, 2, 3, а, б, 406 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, 407 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, а, б, в, 408 3, 4, а, б, п, р, у, 410 5, 411 7, 8, 9, 10, 11, 16, 17, б, в, д, 412 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а, б, в, г, 417 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, а, б, в, 418 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, д, 419 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, а, б, г, д, е, 420 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, 423 3, 424 10, 12, 13, 430 3, 435 2, 4, 5, б, а, б, 436 1, 2, 3, 5, а, б, 437 1, 4, 5, а, б, в, 438 1, 2, 3, 4, а, б, в, 439 2, 3, а, б, в, 440 1, 2, 3, 4, 5, б, а, б, в, 441 а, в, г, 442 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а, б, в, д, е, 443 а, б, в, г, д, е, 444 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, а, б, в, г, е, ж, з, и, к, 451 7, 8, 9, 10, 11, к,

465 8, 9, г, 469 3, 4, 5, п, р, с, т, 475 а, е, ж, 477 б, в, 478 6, 8, 9, д, е, ж, 483 а, 484 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, 485 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, а, б, в, г, д, е, ж, з, 486 в, 487 в, 489 4, 6, 10, 11, ж, и, к, л, м, 490 1, 5, 6, 7, а, е, ж, и, к, л, 491 1, 2, 5, а, б, в, 496 а, б, 497 е, 500 д, 501 г, 502 3, 4, г, 503 а, е, 508 2, 5, 14, б, н, о, р, 509 2, 3, 4, 5, 6, б, г, д, е, ж, з, 510 2, 3, 4, а, б, в, 511 2, 3, 4, 5, 6, б, в, 512 5, 9, а, б, в, з, к, л, н, р, т, ю, я, 513 5, 7, 9, 10, а, е, з, н, п, р, с, 514 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, 515 1, 2, а, б, в, г, 516 б, в, г, д, е, ж, з, 526 1, 2, 3, а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, м, 531 1, 2, б, в, г, д, е, ж, 532 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 533 1, 2, 3, е, ж, з, и, к, л, 534 1, 2, 13, 14, а, д, е, н, о, т, ф, ш, 535 4, 6, 7, 8, а, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, с, х, ч, я, 536 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, а, а, б, в, в, д, з, з, и, л, л, м, н, о, о, п, р, р, с, т, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, 538 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, з, и, л, м, н, о, п, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, 539 а, б, в, г, д, е, ж, 540 1, а, б, г, д, 545 1, 2, 551 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, з, и, к, л, р, с, т, 552 1, 2, б, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, р, т, 553 1, г, д, е, з, н, о, 554 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 13, а, б, г, д, е, ж, з, и, 556 1, 2, а, б, 557 1, 2, 3, 5, 8, а, б, в, г, д, е, ж, л, м, н, 558 1, 4, 5, 6, а, б, в, е, ж, м, н, о, п, 559 4, 14, 15, 16, д, е, ж, з, и, м, н, о, п, 566 г, д, 567 1, 568 1, 3, а, 569 1, 2, 3, 4, 5, 7, е, н, о, ф, х, ц, ч,

Поетите ангажименти на Р България по изпълнението на Директива 409/79 и Директива 92/43 и съгласно прякото действие на двете директиви, посочените по-горе защитени зони подлежат на превантивни мерки на опазване и защита. Предвидените лесовъдски дейности на териториите на защитените зони трябва стриктно да следват изискванията на Закона за биологичното разнообразие за превенция и поддържане на благоприятно природозащитно състояние на видове и местообитания.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

1. За защитените територии в границите на ДЛС - Несебър няма изготвени и приети планове за управление. Стопанисването на горите и горските територии да се извършва съгласно Закона за защитените територии, заповедта за обявяване и заповедите за разширяване, като са в сила следните допълнителни ограничения:

- ✓ За природните горски местообитания, включени в Приложение 1 на Закона за биологичното разнообразие, се прилагат нормите и режимите за горскостопанските мероприятия, дефинирани в наръчника "Режими за устойчиво управление на горите в Натура 2000", издаден от Изпълнителна агенция по горите.
- ✓ Санитарни и принудителни сечи, се водят само в случаите когато има големи природни нарушения (ветровали, снеговали, пожари) или каламитети. Санитарни сечи при каламитети се провеждат само при наличие на повреди и съхнене на дървета, съставляващи не по-малко от 20% от запаса на насаждението, при спазване нормите за запазване на количествата мъртва дървесина посочени по-долу.
- ✓ При провеждане на сечи се запазват стояща и лежаща мъртва дървесина и загиващи дървета, които са не по-малко от 10% от запаса на насаждението преди сечта, като не по-малко от 5% е стояща мъртва дървесина. Мъртви дървета, застрашаващи безопасността на хора и съоръжения в гората, се повалят и оставят като лежаща мъртва дървесина.
- ✓ Оставяне на буферна зона около постоянните водни течения с ширина не по-малка от 15 м, в която не се извеждат сечи или те са с интензивност не по-голяма от 5 % от запаса.
- ✓ Прилаганите лесовъдски мероприятия да се съобразяват с естествената динамика на горските екосистеми и сукцесионните процеси.
 - В насаждения доминирани от светлолюбиви видове се прилагат: постепенно-котловинна и неравномерно-постепенни сечи и система от сечи за индивидуално производство на висококачествена дървесина (Саарландски метод);
 - В насаждения доминирани от сенкоиздъжливи видове се прилагат: групово-постепенна и неравномерно-постепенни сечи и система от сечи за индивидуално производство на висококачествена дървесина (Саарландски метод);

- ✓ Не се извеждат голи сечи, в т.ч. и в горите от нискостъблени стопански клас, с изключение на плантациите от бързорастящи видове.
- ✓ Обемът на годишното ползване се основава на принципа на устойчивостта и не надхвърля прираста на гората за съответната територия. Изключения се допускат само при документирана необходимост от провеждане на санитарни и принудителни сечи.
- ✓ В горите в които се планира провеждане на отгледни сечи са в сила следните ограничения и норми:
 - осветленията и прочистките имат за цел осигуряване на присъствието на автохтонните дървесни видове или предшестващите ги пионерни видове;
 - прорежданията и пробирките се извършват по върхов или комбиниран метод с върхов уклон. Допуска се отварянето на прозорци, с цел инициране на възобновяването на малки групи и хетерогенизиране на вертикалната и хоризонтална структура;
 - за осигуряване на акумулация на мъртва дървесина при отгледните сечи се запазват подтиснати и част от некачествените, повредените и особено загиващи дървета, които не конкурират директно качествени дървета.
- ✓ Не по-малко от 10% от площта на всяко природно горско местообитание (Приложение I от Закона за биологичното разнообразие) в защитените зони на територията се обособява като „гори във фаза на старост” както границите и местоположението на тези площи не се променят.
- ✓ приоритет имат възобновителните сечи с дълъг възобновителен период;
- ✓ в насажденията с изведени подготвителни и осеменителни и осветителни фази на постепенна сеч, следващите фази на сечта да се изведат в съответствие с принципите на дългосрочните възобновителни сечи; Не се извеждат окончателни фази на краткосрочно-постепенните сечи! За останалите видове сечи се оставят неотсечени най-малко 10 бр./ха биотопни дървета.
- ✓ клоните и остатъците от сечта се оставят равномерно разпръснати в местата на падане на дърветата извън местата с подраст;
- ✓ извозът на отсечената дървесина се извършва само на секции;
- ✓ използват се техника и технологии, с които в минимална степен се нарушава растителната и почвената покривка и пътната инфраструктура;
- ✓ след прекратяване на горскостопанските дейности се извършва рехабилитация на нарушените терени (напр. извозни горски пътища).
- ✓ Да се толерират автохтонните видове за местообитанието, в т.ч. естествените пионерни формации.
- ✓ При възникване на едроплощни нарушения е препоръчително част от засегнатата територия да не се залесява а да се остави на естествената сукцесия.
- ✓ Забрана за залесяване на естествените открити пространства, с изключение на мероприятията за контрол на порои и ерозионни процеси.

- ✓ Забрана за залесяване с чужди видове и/или произходи. Залесяване се допуска само с местни видове, за подпомагане на възобновяването. При почвоподготовката не се допуска пълна пълна обработка – дълбока оран, широки тракторни тераси.
- ✓ Трансформация на създадените монокултури, с цел възстановяване на местната флора и естествената структура на гората. Не трябва да се допуска повторно доминиране в състава на външни видове в следващата растителна генерация.
- ✓ Във вододайните зони пълнотата на насажденията да не се намалява под 0.5.
- ✓ Спазват се следните норми при проектиране, строеж и поддръжка на горски пътища:
 - Новите пътища се планират предварително върху топографски карти, които показват съществуващите водни течения. Пътищата са проектирани, така че терена да се подлага на минимални промени. Там, където е възможно, пътищата се разполагат по естествени тераси, била и хоризонтални склонове. Строителството на пътища в стръмни и тесни долини, при опасност от свлачища или нестабилни терени, естествени отводнителни канали и водни течения трябва да се намали до възможния минимум. Пътищата не трябва да се прокарват през чувствителни от екологична гледна точка райони. Насипите и изкопите трябва да се стабилизират, за да се избегнат ерозионни процеси. За намаляване на ерозията се предвижда изграждане на дренажни системи и водостоци.
- ✓ Пресичането на водни течения се планира преди започване на дейностите и се указва на съответните карти. Пресичането на водни течения се свежда до възможния минимум. Пресичането на водни течения е перпендикулярно на течението. Горските и извозните пътища в ниските части на долините са възможно най-отдалечени от водните течения. Водостоците се проектират по начин, който не пречи на миграцията на рибата, не формират бързи течения или речни легла, неподходящи за рибата. Дренажните канали да не се заустват в естествени водни течения. Когато това е неизбежно, се инсталират сифони за тиня, които редовно се почистват. Нови пътища не се строят в речните корита. Съществуващите в речните корита пътища се затварят и се строят заместващи ги.
- ✓ В теченията на реките не се пускат материали от пътната подложка или отпадъци (напр. камъни или храсти) от подготовката на обекта или от други дейности.
- ✓ Горскостопанските машини трябва да са снабдени с маслоуловители/абсорбенти. В местата за зареждане на верижните триони трябва да се осигурят подходящи маслоуловители/абсорбенти или непропускливи резервоари. Не трябва да има течове на масло/гориво от горскостопанската механизация. За верижните триони се препоръчва използването на биологично разградимо масло, както и хидравлично масло за горскостопанските машини.
- ✓ При каменливи и урвисти терени (над 45о) да не се провеждат стопански мероприятия.
- ✓ Предприети са действия за балансиране, регламентиране и мониторинг на пашата на домашни животни.
- ✓ В горскостопанската практика не се използват веществата от Тип 1А и 1В на Световната здравна организация, хлорвъглеродните пестициди; неразпадащи се пестициди; токсични пестициди или такива чиито производни остават биологично активни и се акумулират в хранителната верига, както и всички пестициди, които са забранени с международни споразумения.

2. Необходимо е извършването на периодични консултации със специалисти за установяване на потенциалното присъствие на малко познати, но застрашени, изчезващи или ендемични видове на територията на горскостопанската единица.

3. Да се проверява периодично за създаването на нови защитени територии или зони, или за преложения за създаването им, които потенциално могат да бъдат повлияни от горскостопанските дейности.

4. Да се извърши оценка на благоприятното природозащитно състояние за горските екосистеми на територията на ДГС “Бургас”. По линия на превенцията, прилаганите горскостопански дейности да бъдат изцяло съобразени с поддържането и подобряването на благоприятното природозащитно състояние на горските видове и местообитания.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

1. Поради липсата на изготвени и приети планове за управление на представените защитени територии и защитените зони, ДЛС - Несебър съвместно с РИОСВ –Бургас, трябва да определи режима на мониторинг и стандартните процедури и индикатори, с цел предотвратяване на отрицателните въздействия от дейностите върху ВКС на защитените територии и зони. За пример могат да се вземат въздействия на дейностите върху горските екосистеми, нарушаване на миграционни пътища на дивите животни, повишаване на риска от пожари, влошаване на благоприятното природозащитно състояние и др.

2. Препоръчваме да се използват мониторинговите схеми и формуляри на Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие за отразяване на основните индикатори касаещи ВКС 1.1.

ВКС 1.2 ЗАСТРАШЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ

ВКС притежават териториите от горскостопанските единици, в които се среща всеки вид от *Приложение 1* към ръководството. Това са видове с толкова голяма консервационна значимост, че е достатъчно наличието на един такъв вид, постоянно обитаващ горскостопанската единица, за да представлява тя ГВКС. Всяка ГТ, включваща местообитания на видовете, включени в *Приложение 1* към ръководството е ГВКС.

В тази консервационна стойност попадат както гори – находища на застрашени и изчезващи видове, така и гори с естествени характеристики, представляващи потенциално такова местообитание.

Това се налага поради рядкостта на видовете, както и заради нуждата от опазване на местообитания от критично значение на тези и други видове. Видовете са посочени в *Приложение 1* към Практическото ръководство за ГВКС. Приложението е разработено въз основа на Червения списък на IUCN (1997) с използвани категории “критично застрашен” и “уязвим”, Червената книга на НРБ, том I и II, Атлас на ендемичните растения в България. При теренните проучвания на територията на ТП ДЛС “Несебър” са установени находища на видове попадащи в Приложение 1. На базата на хорологични данни са посочени потенциални видове от приложението, които евентуално могат да се установят в рамките на държавното горско стопанство. Дадени са конкретни за всеки вид указания за стопанисване и мониторинг.

Растителни видове включени в *Приложение 1* към Практическото ръководство за ГВКС, с потенциално разпространение на територията на ТП ДЛС „Несебър”

Източен лопох (*Trachystemon orientalis* L.)

Многогодишно тревисто коренищно растение, хемикриптофит. Листата са едри, сърцевидни с твърди валсинки. Цветоносното стъбло достига на височина от 20 до 60 cm. Цветовете са дребни със синьо-виолетови венчелистчета, събрани в съцветие едностранен монохазий. Тичинките са по-дълги от венечната тръбица. Среща се в широколистни гори в Източна Стара планина и Странджа. Предпочита усойни влажни места с дълбоки канелени горски и жълтоземно-подзолисти горски почви между 50 и 700 m н.в. Размножава се със семена и вегетативно. Цъфти март-май, плодоноси май-юни.

Включен е в „Червена книга на НР България, том 1 (Велчев и др. 1984), с категория „рядък”, балкански ендемит.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на потенциалните находища на вида, като е препоръчително това да става през пролетта. Дейностите могат да се извършват и от служители на ДЛС.

Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на източния лопох да се провеждат през месеците април и май по време на цъфтежа. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на лопоха.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Черноморска ведрица (*Fritillaria pontica* Wahlenb.)

Многогодишно тревисто луковично растение с дълбоко триръбести стъбла, високо 20-50 cm, геофит. Листата са ланцетни, разположени от средата нагоре по стъблото, срещуположни или по три в прешлени. Цветовете са единични, с прост околоцветник от широкозвънчевидно венче с бледо виненочервен ръб и широка зелена ивица и три прицветни листа в прешлен., наведени на долу, дълги 2,5-3,5 cm и широки 1-1,5 cm. Цъфти в периода март – април, а плодоноси от юни до юли. Размножава се семенно и вегетативно. Среща се в широколистни и смесени планински и низинни гори и храсталаци в Източна и Южна България.

Видът е защитен и е включен в ЗБР, в Червена книга на Н.Р. България (Велчев и др. 1984) с категория „рядък”. Български субендемит.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на потенциалните находища на вида, като това е препоръчително да се извършва през пролетта. Дейностите могат да се извършват и от служители на ДЛС „Несебър“.

Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на черноморската ведрица да се провеждат през месеците март и април - по време на цъфтежа ѝ. При установяването наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на ведрицата. Склопеността да не пада под 0,6.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Други растителни видове с висока природозащитна стойност

Блатно кокиче (*Leucojum aestivum* L.)

Многогодишно тревисто луковично растение, геофит. Цветовете са събрани в рядък сенник, увиснали надолу. Венчелистчета са бели със зелени петна на върха, еднакви на големина и разположени в два кръга по 3. Цъфти в периода април-май, а плодоноси от юни до юли. Размножава се вегетативно и семенно. Среща се на периодично заливани или мочурливи места, често в широколистни гори и храсталаци по поречията на реките, в равните и низините на цялата страна.

Включен в Червена книга на България т. 1 с категория застрашен вид (Велчев и др. 1984).

На територията на ДЛС “Несебър” видът се среща в ЗМ “Калината”, отдел 554.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на установените и потенциалните находища на вида, като е препоръчително това да става през пролетта. Дейностите могат да се извършват и от служители на ДЛС „Несебър”.

Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на блатното кокиче да се провеждат в края на зимата и през пролетта. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на кокичето. Склопеността да не пада под 0,5.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Червена пираканта (*Pyracantha coccinea* Roem.)

Вечнозелен храст, растящ из редки смесени гори и храсталаци, по деретата и сухи каменисти терени, на излужени канелени горски почви и рендзини в дъбовите пояси, поединично и на групи. Микрофанерофит. Размножава се със семена и по-рядко вегетативно (с коренови издънки). Цъфти април -юни, плодоноси септември-октомври. Има добри възпроизводствени възможности, но се възобновява бавно.

Застрашен от изчезване вид, включен в Червена книга на НР България, том 1, (Велчев и др. 1984), преглациален реликт.

На територията на ДЛС “Несебър” се среща в отдел: 311, ЗМ “Смриките”.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Няма специфични препоръки и указания.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находищата на вида (минимум на 5 години) – здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

На територията на ДЛС „Несебър” се среща в отдел: 142 в;

Мүшмула (*Mespilus germanica* L.)

Дърво или храст, растящ из редките разсветлени широколистни (предимно източнорунунови) гори, по-рядко из храсталаци в дъбовите пояси излужени канелени горски и жълтоземно-подзолисти почви. Микрофанерофит. Размножава се със семена и вегетативно (коренови издънки). Цъфти април-юни, плодоноси октомври. Рядък вид, включен в Червена книга на НР България, том 1, (Велчев и др. 1984), преглациален реликт.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

При провеждане на горскостопанските дейности да не се нанасят механични повреди на вида, да не се маркира и отсича.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находищата на вида (минимум на 5 години) – здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Българска круша (*Pyrus elaeagnifolia* subsp. *bulgarica* (Khutath. et Sachok.) Valev in Jordanov)

Ниско дърво, фанерофит (8-10 m). Листата лопатовидни, влакнести. Плодовете са почти сплескано-кълбести, с обърнати назад чашелистчета. Размножава се със семена и вегетативно (чрез издънки). Цъфти през юни, а плодоноси септември-октомври. Среща се в дъбови гори и храсталаци.

Видът е защитен и е включен в ЗБР, в Червена книга на Н.Р. България (Велчев и др. 1984) с категория „рядък“. Български ендемит.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се внимава при провеждане на горскостопанските дейности да не се нанасят механични повреди на вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

При установяване находището на вида, проверка на състоянието му ежегодно, като се определят брой индивиди, брой цъфтящи и плодоносещи индивиди, и здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Снежно кокиче (*Galanthus nivalis* L.)

Многогодишно тревисто луковично растение с 2 приосновни листа. Стъблото на върха с един увиснал надолу цвят. Листата преди отваряне на листната пъпка плоски, дълги 8–9 cm и широки 0,4–0,7 cm. Околоцветникът е от 6 листчета, външните 3 бели, дълги 15–25 mm, обратнотайцевидни до продълговати, вътрешните почти двойно по-малки, удължено обратнотайцевидни, почти плоски, със зелено петно на върха. Тичинките са 6, в два кръга; яйчникът долен, сферичен или продълговат, 3-гнезден. Семената са елипсоидни, с роговиден придатък. Цъфти I–IV, плодоноси IV–V. Опрашва се от вятъра и от насекоми. Размножава се със семена и вегетативно.

Расте из храсталаци, гори, скални поляни, по долините на реките в низинния и долния планински пояс върху наносни почви (Евстатиева 2011).

Видът е включен в Червена книга на Р. България т. 1 с категория „застрашен“ (Пеев и др. 2011).

На територията на ДЛС „Несебър“ се среща в отдели: 122 б; 192 г,е; 193 в; 198 д, е; 447 12.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида. Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища да се провеждат през зимата. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят ценопопулациите на вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравосгорско състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

Животински видове включени в Приложение 1 към Практическото ръководство за ГВКС, установени на територията на ДГС „Несебър“

Видра (*Lutra lutra*)

Обитава предимно реки, богати на риба, с незамръзващи бистри и незастояли води, с обрасли с растителност брегове. Също езера, блата, изкуствени водоеми. Леговището обикновено се намира в стръмен бряг и има вход под водата. Застрашен вид, включен в „Червена книга на България, том 2.

На територията на ДГС „Несебър“ е често срещан вид по реките-например р.Ахелой и в някои язовири- яз. Тънково.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазване на крайречната дървесна растителност по реките, вкл. недопускане на мероприятия по така нареченото “прочистване“ и коригиране на речните корита. Опазване на рибните ресурси. При наличие на известни обитаеми леговища да се осигури спокойствие в съответния речен участък, като на по-малко от 300 м. от леговището да не се провеждат никакви мероприятия.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се установят броя на наличните размножаващи се семейни групи от вида и да се мониторира числеността им. Могат да се ползват и следите, видровите пътечки и екскременти, като указание за присъствие на вида.

Черен щъркел (*Ciconia nigra* L.)

Обитава обширни широколистни ,смесени и иглолистни гори или скални комплекси, предимно в ниските части на планините и в равнините. Гнезди на дървета с височина 6-30 м, но по- често в скални ниши, козирки, и цепнатини. В ДГС „Несебър“ гнезди по дървета. Храни се с дребна риба, земноводни, змии и др, главно покрай чисти и богати на риба реки, както и около рибарници, язовири и др.

Застрашен вид, включен в „Червена книга на България, том 2,

На територията на ДГС ”Несебър” видът е установен през гнездовия период в следните отдели/подотдели:

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазване чистотата на реките и рибните ресурси. Осигуряване на зони на спокойствие около гнездата и местата за хранене. В отделите, където е установен да гнезди видът да се не се извеждат сечи . За идентифицирани гнезда да не се провеждат сечи в радиус от 500 м около гнездото през гнездовия период от 1.03 до 31.08. Извън този период зоната около гнездото да не се водят сечи в радиус от 250 м. Да не се сече крайречната естествена растителност.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Необходимо е да се записват всички наблюдения на вида през гнездовия период и да се следи за евентуални концентрации на вида по течението на р. Камчия и в други райони по време на миграционния период.

Горски бекас (*Scolopax rusticola* L.)

Като прелетна птица преминава през март-април, а наесен – през септември, но главно през октомври, като редовно зимува в по-топлите и малоснежни райони на страната. През време на прелета обитава по-влажни места в крайнини на гори, поляни, места с единични групи дървета и храсти, разсадници, обрасли мочурища и околности на водоеми . У нас е много рядък гнездещ вид, разпространен главно в Рила,Пирин, Родопите и Стара планина, по-рядко –и в Странджа. През последните 50 години е драстично намалял у нас както като гнездещ, така и като мигриращ вид.

Рядък вид, включен в „Червена книга на България, том 2.

На територията на ДГС Несебър не е регистриран през гнездовия период, а само по време на миграция,главно в южните части на територията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазването на старите широколистни гори е от първостепенно значение за бекаса.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се проведе специализирано търсене за евентуални гнездовища на вида на територията на ДГС Несебър. Най-подходящ за регистрирането на токуващи птици е периода март-април и при установяване на такива, локализиращия район да се опази от човешки дейности доколкото това е възможно.

Малък креслив орел (*Aquila pomarina*)

Малочислен гнездещ вид у нас, най -разпространен из равнинните и нископланински широколистни гори в Източна България. Включен в Червената книга на България и в Приложение 1 на Директивата за птиците. Гнезди винаги на дървета ,обикновено в непристъпни долове. Гнездото му е с диаметър над 1 м.Храни се в прилежащите открити местообитания- ниви,пасища и степи. Ловува най-вече на различни дребни гризачи и насекомоядни.Прелетен, долита във втората половина на март и отлита през октомври. Над страната преминава интензивна транзитна миграция,особено по Черноморското крайбрежие.

На територията на ДГС "Несебър" гнездещи двойки са установени в следните отдели/подотдели:

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, където са установени птици през гнездовия период, да не се извеждат никакви сечи. За отделите, в които са идентифицирани гнезда да не се провеждат никакви сечи в радиус от 700 м около гнездото през гнездовия период на вида - от 1.03. до 31.07. Извън този период зоната около гнездото в която не се водят сечи е в радиус от 350 м. около гнездото.

Да се опази в естествен вид крайречната растителност по реките. Да не се разорават наличните ливади и пасища, нито да се застрояват с фотоволтаици или ваканционни селища, защото тези дейности отнемат хранителните местообитания на вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Ежегодно проучване на посочените отдели за преброяване на наличните двойки. Проучването следва да се проведе в периода 1.05.- 31.07 чрез стационарно следене от високо разположени наблюдателни пунктове.

Орел змияр (*Circaetus gallicus*)

Рядък вид, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС и в Червената книга на България. Гнезди на стари дървета в малко посещавани горски участъци. На територията на ДГС "Несебър" гнездещи двойки са установени в следните отдели / подотдели:

В отделите, в които е установено гнездене на вида да не се извършват сечи. Зоните забранени за човешки дейности около гнездата са регламентирани както следва: за периода от 01.01 до 30.06 зоната е от 700 м, а от 01.07 до 31.12 зоната е 350 м. Опазване на старите дървета в широколистните и смесени гори, които предоставят гнездова база на вида.

Да не се допуска палене на стърнища и храсти, защото така се унищожава хранителната база на вида. Да не се разорават наличните ливади и пасища, нито да се застрояват с фотоволтаици или ваканционни селища, защото тези дейности отнемат хранителните местообитания на вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Ежегодно проучване на посочените отделни за преброяване на наличните двойки. Проучването следва да се проведе в периода 1.05.- 31.07 чрез стационарно следене от високо разположени наблюдателни пунктове.

Малък орел (*Hieraetus pennatus*)

Застрашен вид у нас и в Европа, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС и в Червената книга на България. Гнезди на стари дървета в широколистни – главно дъбови или букови гори. На територията на ДГС "Несебър" гнездещи двойки са установени в следните отделни:

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, в които са установени гнездещи двойки да не се извършват сечи. Зоните забранени за човешки дейности около гнездата са регламентирани както следва: за периода от 15.03. до 31.07. зоната е от 700 м, а от 01.08 до 15.03 зоната е 350 м. Опазване на старите дървета в широколистните и смесени гори, които предоставят гнездова база на вида.

Да не се допуска палене на стърнища и храсти, защото така се унищожава хранителната база на вида. Да не се разорават наличните ливади и пасища, нито да се застрояват с фотоволтаици или ваканционни селища, защото тези дейности отнемат хранителните местообитания на вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Ежегодно проучване на посочените отделни за преброяване на наличните двойки. Проучването следва да се проведе в периода 1.05-31.07 чрез стационарно следене от високо разположени наблюдателни пунктове.

Черна каня (*Milvus migrans*)

Рядък вид, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС и в Червената книга на България. Гнезди на стари дървета в широколистни гори, често в долините на реки. На територията на ДГС "Несебър" гнездещи двойки са наблюдавани в следните в отдели/подотдели:

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, в които са е установени гнездещи двойки да не се извършват сечи. Зоните забранени за човешки дейности около гнездата са регламентирани както следва: за периода от 1.03. до 31.07. зоната е от 700 м, а от 01.08 до 1.03 зоната е 350 м. Опазване на старите дървета в широколистните гори, които предоставят гнездова база на вида.

Да не се допуска палене на стърнища и храсти, защото така се унищожава хранителната база на вида. Да не се разорават наличните ливади и пасища, нито да се застрояват с фотоволтаици или ваканционни селища, защото тези дейности отнемат хранителните местообитания на вида. Да не се допуска сеч на крайречни гори.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Ежегодно проучване на посочените отдели за преброяване на наличните двойки. Проучването следва да се проведе в периода 1.05-31.07 чрез стационарно следене от високо разположени наблюдателни пунктове.

Южен белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos lilfordi*)

Застрашен от изчезване в световен мащаб подвид, среща се само в източните и южните части на Балканския полуостров и в Мала Азия. У нас е защитен, включен в Червената книга, категория "Уязвим". Предпочитаното местообитание за вида у нас са старите букови, дъбови, буково-елови и буково-смърчови гори в планинските и предпланински райони. В ДГС "Несебър" видът е установен през гнездовия период главно в северните му планински части, в следните отдели:

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите/подотделите/, в които е установен вида да не се осъществяват сечи. Да не се отстраняват сухата и паднала маса от гората, както и дърветата с хралупи. Санитарните сечи лишават вида от дървета за гнездене и от храна и за това в гората трябва да се оставят определен брой съхнещи, хралупести дървета дори и извън картираните отдели!

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се проведат допълнителни изследвания за потвърждаване и доказване присъствието на вида в повече части на ДГС и евентуално - намиране на откриване на обитаеми хралупи на вида.

Други животински видове с природозащитно значение, установени на територията на ДГС „Несебър”

Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

Гръбният панцер (карпаксът) е жълтеникав с черни петна, коремният (пластронът) – жълтеникав до светломаслинозелен. Главата, шията и крайниците са мътнозеленикави и жълтокафяви. На задната страна на бедрата ма по една конична рогова брадавица. На дължина достига до 30 cm. Обитава най-често сухи припечни карстови терени. Зимата прекарва в сън, като се заравя в дупки. Размножава се през март-април. През юни-юли женската изравя с крайниците си трапчинки и снася 2-8 яйца. В един сезон женската снася яйца три пъти, така че една женска снася средно по 16 яйца. Инкубацията им продължава около 2-3 месеца. Храни се с треви, листа, плодове, понякога със земни червеи, охлюви и др. Среща се в различни части на ДГС – главно из полянки сред дъбови и други широколистни горички, крайнини на гори и храстови съобщества.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазване на високостъблените дъбови и букови гори главно с южни изложения и на храсталаците е от ключово значение за вида. Също така не бива да се употребяват химически средства за защита в селското и горското стопанство. Случаите на браконьерски улов на костенурки да се наказват строго, както е предвидено по ЗБР. Да не се допуска палене на стърнищата. Да не се разширява съществено съществуващата асфалтирана пътна инфраструктура, защото много често животни от този вид загиват по пътищата.

Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)

По външен вид наподобява шипобедрената костенурка, но на задната страна на бедрата няма брадавици и опашката накрая завършва с рогов шип. На дължина достига 37 см, маса – 6,5 кг. Начинът ѝ на живот е както на шипобедрената костенурка. Среща се в различни части на ДГС - главно из полянки сред дъбови и други широколистни горички,окайнини на гори и храстови съобщества.Среща се малко по-често от предходния вид.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазване на високостъблените дъбови и букови гори главно с южни изложения и на храсталаците е от ключово значение за вида. Също така не бива да се употребяват химически средства за защита в селското и горското стопанство. Случаите на браконьерски улов на костенурки да се санкционират, както е предвидено по ЗБР. Да не се допуска палене на стърнищата. Да не се разширява съществено съществуващата асфалтирана пътна инфраструктура, защото много често животни от този вид загиват по пътищата.

Смок мишкар (*Elaphe longissima longissima Laurenti*)

Обитава предимно влажни места из широколистни гори или мезофилни ливади с храстова растителност, понякога на скалисти терени. Копулацията е в края на май до средата на юни. Снася 2-10 яйца в края на юни до първото десетдневие на юли, най-често в хралупи и други места с гниеща дървесина. Половата зрелост настъпва на третата пролет. В ДГС Несебър се среща сравнително често в гори, заети от дъб,габър и келяв габър.

Застрашен вид, включен в „Червена книга на България, том 2, стр. 39”.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да не се допускат пожари и палене на стърнищата. Да не се използват химически средства за защита в горското стопанство в районите в които е известно, че обитава вида. Да се преустановят голите сечи в дъбовите и габърски гори на територията на ДГС, които променят характера на местообитанието. Да не се убиват змиите – те са полезни помощници на човека в борбата с мишките, полевките и плъховете.

Сив кълвач (*Picus canus*)

Рядък и бързо намаляващ вид у нас, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС, включен и в новата Червена книга на България (под печат). Обитава стари букови, дъбови, крайречни и смесени гори.

На територията на ДГС Несебър гнезди главно в дъбови гори, в следните отдели:

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В посочените отдели и подотдели, където видът гнезди да не се допускат никакви сечи с интензивност над 10%. При провеждане на лесовъдски мероприятия във високостъблени гори в останалите отдели на стопанството да се осигури запазването на старите дървета/"баби"/, на дървета с хралупи, острови на старостта, мъртва дървесина и умиращи дървета.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние.

Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*)

Рядък и бързо намаляващ вид у нас, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС. Обитава стари и средновъзрастни дъбови, букови, габърови, липови и крайречни гори. Установен в отдели:

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да се поддържа разновъзрастна структура на горите в ДГС. В посочените отдели за вида да не се допускат сечи с интензивност над 10%. При провеждане на лесовъдски мероприятия да се осигури запазването на дървета с хралупи, острови на старостта, мъртва дървесина и умиращи дървета. При окончателни фази на възобновителни сечи да се оставят единични или групи дървета от предходното насаждения.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние.

Черен кълвач (*Dryocopus martius*)

Обитава стари букови , иглолистни и смесени планински гори до горната им граница; по-рядко нископланински и равнинни гори. Гнезди в стари дървета с хралупи. Най-рано брачни прояви са установени в началото на март, а напуснали гнездото малки в началото на май. Люпилото е от 4-5 яйца, мътенето продължава 12-14 дни, а престоят на малките в гнездото 24-28 дни . При загуба на първото люпило прави второ люпило. В стари гори гнездовият участък обхваща 100-300 ха, а в горите с малко количество стари и умиращи дървета – 1000-1600 ха.

Рядък вид, включен в „Червена книга на България, том 2, стр. 126”.

На територията на ДГС “Несебър” гнезди в по-старите гори, в отдели:

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да не се извеждат голи сечи и реконструкции в отделите/подотделите с установено обитаване на вида. Сечите в посочените отдели по интензивност не трябва да надхвърлят 10% /на ниво отдел/. Да се опазват старите горски участъци, както и хралупести дървета, дори и в горски участъци с по-млада гора.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние, както и за състоянието на горските местообитания в околността им.

Осояд (*Pernis apivorus*)

Обитава разнообразни стари гори, най-често дъбови и иглолистни , а също букови в съседство с поляни и ливади от морското равнище до около 1800 m н.в. Гнездото е добре скрито в основата на страничен клон на височина 10-20 m. **Застрашен** вид, включен в „Червена книга на България, том 2, .Храни се главно с ципокрили насекоми –оси, пчели и др. Обитава широколистните гори предимно в северните части на стопанството.

На територията на ДГС Несебър гнезди в отдели:

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, където са е установени двойки през гнездовия период, да се не се извеждат интензивни сечи – с интензивност над 10%. За идентифицирани гнезда, да не се провеждат сечи в радиус не по-малък от 500 м около гнездото през гнездовия период от 1.04 до 31.07. Извън този период зоната около гнездото в която не се водят сечи е с радиус не по-малък от 250 м.

Опазване на старите клонести дървета, които предоставят гнездова база на вида. Да не се допуска унищожаване на пасища и ливади. Да се прекратят палене на стърнища и да се провеждат мероприятия за превенция на горските пожари.

Да се оставят повече гори в фаза на старост и в дъбовата зона на ДГС. Да не се използват инсектициди в горското стопанство в отделите в които попадат гнездовите ив ловните територии на вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездата на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние, гнездови успех и евентуални заплахи. У нас е прелетен – идва в края на април и отлита до края на септември. Наблюденията в периода от края на май до края на юли се отнасят за местните гнездещи птици.

Голям ястреб (*Accipiter gentilis*)

Рядък вид, включен в Червената книга на България. Гнезди в разнообразни гори, както в планините така и в равнини, вкл. В стари горски култури. Предпочита дъбови и крайречни гори. Храни се основно с птици –сойки, гълъби , врани, кокошеви, дроздове, а понякога и патици. На територията на ДЛС “Несебър” гнезди в отдели:

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В посочение отдели да се не се извеждат интензивни сечи – с интензивност над 10%. При окончателни фази на възобновителни сечи да се оставят единични или групи дървета от предходното насаждения.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние. Постоянен вид.

Малък ястреб (*Accipiter nisus*)

Включен в Червената книга на България. Гнезди в разнообразни гори, предимно в планините. Предпочита иглолистни и букови гори. Храни се основно с дребни врабчоподобни птици. Установен през гнездовия период в следните отдели на ДЛС “Несебър”:

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В посочените отдели да се не се извеждат интензивни сечи – с интензивност над 10%.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние. Среща се целогодишно у нас, като през зимата идват птици от северни райони на Европа.

Сокол орко (*Falco subbuteo*)

Вид включен в Червената книга на България. Среща се в цялата страна. Гнезди в стари гнезда на вранови птици на дървета, често в различни типове широколистни гори. Предпочита крайречни и низинни гори. Храни се с дребни птици.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В посочените отдели да се не се извеждат интензивни сечи – с интензивност над 10%.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние.

Бухал (*Bubo bubo* L.)

Обитава скалисти терени, проломи, рядко в стари широколистни гори и обрасли с гъста растителност места. Среща се предимно в равнините и ниските планини. Брачният период започва през януари-февруари. Гнезди в скални пукнатини и надвеси, на земята и рядко в хралупи на дървета или стари гнезда на дневни грабливи птици на дървета. Не строи гнезда, снася в някоя ниша или ямка на скален корниз или малка пещеричка. В края на март снася 2-4 яйца. Малките започват да летят през юли. **Застрашен вид**, включен в „Червена книга на България, том 2, стр. 122” и в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС. Храни се с разнообразни животни - зайци, дребни лисици и порове, таралежи, гризачи, птици, вкл други нощни и дневни грабливи птици и чапли и др. Среща се единично на територията на ДЛС “Несебър”.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В зоните с установено гнездене на вида да се осигури зона на спокойствие без сечи според указанията в Ръководството (от 01.01 до 30.06 - зона 500 м около гнездото) и (от 01.07 до 31.12 - зона 250-350 м). Под скали с установено гнездене на вида да не се извеждат сечи в радиус от 500 м от скалите. Да не се провеждат санитарни сечи в подотелите, в които е установен вида, освен в случаите на големи природни нарушения. Санитарните сечи лишават вида от дървета за гнездене и затова в гората трябва да се оставят определен брой съхнещи, хралупести дървета дори и извън картираните отдели!

Да не се допуска застрояване, изграждане на спортни съоръжения и фрагментиране на горските местообитания в тези отдели и в близост до тях.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние. Видът е постоянен. Пее активно от януари до май и през есента- септември- октомври и в тези периоди и най-лесно да бъде регистриран.

Горска улулица (*Strix aluco*)

Защитен вид. Обитава главно стари широколистни и смесени гори, по-рядко и скалисти терени, проломи. Среща се предимно в равнините и ниските планини и значително по-рядко – в по-високите горски зони на планините. Задължително изискване за гнезденето на вида в определен горски участък е наличието на дебели дървета с естествени хралупи.

Храни се с разнообразни животни- мишевидни гризачи, сънливци, зайци, дребни лисици и порове, таралежи, птици, вкл други нощни и дневни грабливи птици и чапли и др. Среща се повсеместно в старите гори на територията на ДЛС “Несебър”.

Включен е в приложение III на ЗБР.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да не се провеждат санитарни сечи в отделите и подотелите, в които е установен вида, освен в случаите на големи природни нарушения и каламитети на вредители. Санитарните сечи лишават вида от дървета за гнездене и затова в гората трябва да се оставят определен брой съхнещи, хралупести дървета дори и извън картираните отдели! Да не се осъществяват интензивни сечи /над 15% интензивност/ в посочените за вида отдели.

Да не се допуска застрояване, изграждане на спортни съоръжения и фрагментиране на горските местообитания в тези отдели и в близост до тях.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние. Видът е постоянен. Пее активно от януари до май и през есента- септември- октомври и в тези периоди и най-лесно да бъде регистриран.

Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*)

Много рядък вид пойна птица, гнезди у нас основно в Източна България. Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС и в новата Червена книга на България. Гнезди главно в стари, хралупести широколистни гори, обикновено в долове със стара букова, дъбова или габърова гора. Гнезди в хралупи и полухралупи.

Включен е в приложение III на ЗБР. В ДЛС „Несебър“ се среща главно в най-южните части на стопанството, като е намерен в следните отдели/подотдели:

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

В подотделите, където е установен вида да не се провеждат сечи, с изключение на сечи в горски култури. Лесовъдската намеса в съседните отдели трябва да цели създаване на разновъзрастна структура на гората, което предполага използване на дългосрочни сечи (групово-постепенна, групово-изборна). Задължително се запазват всички стоящи и паднали мъртви дървета, дърветата с хралупи, както и дървета с видими признаци на заболяване и гнилота. Задължително части от насажденията се запазват като острови на старостта (без никакви лесовъдски мероприятия). В отделите не се допуска провеждането на санитарни сечи и събиране на суха и паднала маса с изключение на големи природни нарушения (ветровали, снеголоми).

Поставяне на изкуствени къщички за подпомагане на гнезденето на вида се препоръчва само в горски участъци, където липсват хралупести дървета.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Допълнителни проучвания за прецизиране разпространението и числеността на вида в района. Картиране на наличните гнездови двойки.

ВКС 1.3. КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ

Списък на индикаторните видове за тази ВКС с техните минимални концентрации в България са посочени в *Приложение 2* към ръководството, като там са посочени и праговете им стойности поотделно за всеки вид. Когато в една гора има значимо постоянно или временно съсредоточаване на видове или е убежище от критична важност, съгласно изискванията на *Приложение 2* към ръководството, тогава гората е ГВКС.

Примери за важни временни концентрации:**Концентрации на мигриращи птици****Токовища на глухари Колонии от прилепи****Миграции на риби до местата за хвърляне на хайвер****Сватбовища на елени**

Благороден елен (*Cervus elaphus*) е вид със запас под нормалния за стопанството. Обитава всички горски комплекси, като предпочита по изредените широколистни и смесени гори с повече тревна растителност и подраст. Сватбовища на благороден елен в отдели **19-24;31-41;50-51;54;55;56;268-271;274;275;280-284;317-331;339-341;345-369;372-381;425-465, 468; 481; 482;485;488-498;**

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се контролира строго браконьерството в района. Да се регулира числеността на хишниците.

Да се ограничат горскостопанските работи в периода 01.09-15.10, около сватбовищата на благородния елен

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Провеждане на ежегодно преброяване на елените в района и определяне на половото съотношение на животните.

В горите на стопанството има немало места за концентрация на ношуващи дневни грабливи птици и щъркели по време на пролетната и есенната миграция. Най-многочислените видове, които спират за нощувка в горски участъци са белия щъркел, малкия креслив орел, осояда, обикновения мишелов и черния щъркел. По-малочислени са вечерната ветрушка, малък орел, черна каня, орел змияр, малък ястреб, късопръст ястреб, голям креслив орел и царски орел.

Във връзка с опазването на тези концентрации е недопустимо изграждането на вятърни електрогенератори на територията на ДЛС "Несебър".

Необходимо е щателно проучване на местата за концентрация на ношуващи мигранти в стопанството. Ако бъдат установени повече или по-малко постоянни места за спиране те трябва да бъдат запазени от интензивни сечи.

ВКС 2. ЗНАЧИМИ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, ФОРМИРАЩИ ЛАНДШАФТ ОТ РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ, В КОИТО ВСИЧКИ ЕСТЕСТВЕНО СРЕЩАЩИ СЕ ВИДОВЕ СЪЩЕСТВУВАТ ПРИ ЕСТЕСТВЕНИ УСЛОВИЯ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ОБИЛИЕ.

Съгласно критериите: географско местоположение; естествено разпространение на дървесните видове; фрагментираност на съобществата и минимална площ е разработена цялостна оценка на горите в България, като са определени горскостопанските единици, попадащи в тази консервационна стойност.

От територия на ДЛС «Несебър» в тази категория попадат отдели: 55,59,197-199, 205,210-249,253-254,257-260,262-267,270-279,296,298,305-306,312-320,322-332,333,335-336, 338-370,372-379,381-384,386-387,389-393,401-408,410-412,417-419,424,430,435-444,451-465, 469,475,477-478,483-487,489-491,496,497,500-503, 508-516, 526, 531-536, 538-540,553,569-570

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 2

1. Планираните лесовъдски и стопански мероприятия не трябва да водят до намаляване на лесистостта на територията.
2. Да се използват лесовъдски системи, които да поддържат видовото, възрастовото и структурното разнообразие в насажденията и на ниво ландшафт. Да се прилагат природосъобразни и разнообразни лесовъдски системи в съответствие с особеностите на конкретното насаждение.
3. Не по-малко от 2% гори от основно представените горскодървесни видове на територията на горскостопански единици или части от тях, попадащи във ВКС 2, трябва да бъдат отделяни за превръщане в гори във фаза на старост (Old-growth forests).
4. Да се спазват екологични принципи и практики при планиране и извеждане на лесовъдските мероприятия. При провеждане на лесовъдски дейности да се поддържа определено количество мъртва дървесина в насаждението, дървета с хралупи, единични и групи стари дървета.
5. Да се дава приоритет на естественото възобновяване. Да се прилагат лесовъдски системи, които осигуряват естествено възобновяване.
6. Не се допуска смяна на коренния дървесен състав на насажденията.
7. При възстановителни дейности (залесяване) да се използват само местни видове и произходи. В определените по ВКС 2 територии да не се внасят чуждоземни дървесни видове и произходи.
8. Да не се допуска изкуствено залесяване на / голеини, поляни / естествени открити пространства в горските масиви, с изключение на мероприятия за контрол на ерозионни процеси.
9. Да не се допускат дейности (в това число и лесовъдски), които да увеличават антропогенната фрагментираност на територията, независимо дали съществуващият процент е под определения по критерий. При планиране на пътищата и инфраструктурата, трябва максимално да се запази целостта на ландшафта. Необходимо е да се осигурят подходящи елементи, намаляващи влиянието на фрагментираността на територията, които да подпомагат движението на живите

организми – например да се предвиждат коридори за придвижване, връзки и зони на спокойствие на животните и т.н.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 2

1. При провеждане на мониторинга се следят и количествените показатели на трите критерия – естественост, фрагментираност и лесистост.
2. Мониторингането се извършва всяка година по документи. Да се използват действащите лесоустройствени проекти, планове за управление, териториално устройствени планове, процедури, свързани с промяна на предназначението на земи и гори от горския фонд, стопански планове и т.н.
3. Да се осъществява контрол върху изпълнение на дърводобивните дейности.
4. На всеки 5 години да се прави ревизия на теренни обекти, в които са проведени дейности, касаещи някой от критериите. Да се провеждат консултации със заинтересованите групи, обществеността и съответните власти, за да се осигури информираността на всяка от страните за дейностите на другата страна и работа за смекчаване на потенциалните бъдещи заплахи, като незаконна сеч, разработване на мини, неустойчиво земеделие и др.
5. Да се извършва мониторинг на въздействието на външни заплахи от антропогенен характер, например пожари, както и мониторинг на условията за възникване на екстремни събития, например нападения на вредители и др. и прилагане на превантивни мерки когато е възможно.

ВКС 3. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, ПРЕДСТАВЛЯВАЩИ РЕДКИ, ЗАСТРАШЕНИ ИЛИ ИЗЧЕЗВАЩИ ЕКОСИСТЕМИ, ИЛИ СЪДЪРЖАЩИ СЕ В ТАКИВА.

ГВКС представляват всички ГТ, включени в списъка на *Приложение 4* към Практическото ръководство за ГВКС. За ВКС се считат и гори, притежаващи характеристики, отличаващи ги като гори във фаза на старост (Old growth forests), които със своята възрастова структура и степен на естественост представляват местообитание на комплекс от видове от специфични екологични и таксономични групи. Тези гори включват наличие на:

1. Големи живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид;
2. Дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клонови;
3. Дървета с масивни живи клонови (често с диаметър по-голям от 25 см);
4. Дървета с белези от пожар или дървета с хралупи;
5. Големи мъртви дървета, които са все още на корен;
6. Паднали големи мъртви дървета, които са в различни фази на разлагане;
7. Неравномерна пространствена структура.

За определяне на горите, отговарящи на критериите на ВКС 3, са използвани данни от ЛУП на ТП ДЛС „Несебър“. Извършено е и теренно обследване на идентифицираните за тази консервационна стойност типове екосистеми. Съгласно списъка към *Приложение 4* на Практическото ръководство за ГВКС за определяне на ГВКС, за територията на ТП ДЛС „Несебър“ са идентифицирани 7 типа редки, застрашени или изчезващи екосистеми. Границите на отделните гори, представляващи ВКС 3, не са отбелязани на терена тъй като в повечето случаи съвпадат с границите на насаждението.

G1.3155 Rhodopide Mediterranean poplar galleries

Крайречни гори, срещащи се в равнините и низините с преходно -континентален климат в Южна България. Заемат тесни ивици от поречищата на по-големите реки и техните притоци. Развиват се върху богати алувиални (наносни) почви (*Fluvisols*). Характерни са периодични пролетни заливания с различна продължителност. Основни едификатори са бялата (*Populus alba*), черната топола (*P. nigra*), бялата (*Salix alba*) и трошливата върба (*S. fragilis*). Срещат се също черна елша (*Alnus glutinosa*), по-рядко полски бряст (*Ulmus minor*), полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), източен чинар (*Platanus orientalis*) и летен дъб (*Quercus robur*). Характерно е и присъствието на увивни растения - хмел (*Humulus lupulus*), повети (*Clematis vitalba*, *C. viticella*), бръшлян (*Hedera helix*), къпини (*Rubus* spp.), гръцки гърбач (*Periploca graeca*), обикновено чадърче (*Calystegia sepium*), горска лоза (*Vitis sylvestris*). Местообитанието в повечето случаи е подложено на антропогенен натиск в резултат от създаване на високопродуктивни хибридни тополови култури. В тревно-храстовия етаж обликът се определя от голям брой подвижни видове и антропофити, като *Aegopodium podagraria*, *Aristolochia clematidis*, *Berula erecta*, *Bidens tripartita*, *Bromus sterilis*, *Chelidonium majus*, *Galium aparine*, *Heracleum ternatum*, *Parietaria erecta* (= *Parietaria officinalis*), *Solanum dulcamara*, *Urtica dioica* и др. Върбово-тополовите галерии в Южна България се отличават от крайречните върбово-тополови гори в Северна България по наличието на повече видове с южен произход като *Bryonia alba*, *Clematis flammula*, *C. viticella*, *Parietaria erecta*, *Periploca graeca*, *Platanus orientalis*, *Salix xanthicola*, *Tamarix tetrandra* и др.

Основни отрицателно действащи фактори са: залесяване с екзоти и култивари, сечи, изхвърляне на отпадъци и замърсяване на водите; инвазия на нетипични видове (*Acer negundo*, *Amorpha fruticosa* и др.); паразитизъм (бял и черен имел); селскостопанската дейност - превръщането на крайречните гори в обработваеми площи, паша; корекции и прочистване на речните корита (Димитров и Ташев 2011).

Местообитанието е включено в ЗБР и Червена книга на България том. III Местообитания с категория "уязвимо" (Бисерков и др. 2011).

На територията на ДЛС „Несебър” местообитанието е установено в отдел: **557** з, и.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Поради ограниченото разпространение се препоръчва площта да бъде включена в ГФС, т.е без стопанско ползване. Тук се допуска единствено намеса с интензивност до 5%, с цел отстраняване на отделни опасни за здравето на хората и инфраструктурата дървета.

G1.6E11 Eastern Balkan Range oriental beech forests

Чисти или смесени (с *Quercus polycarpa*) съобщества на *Fagus orientalis* с по-слабо участие на представители на южноевксинския флорен елемент. В подлеса липсват вечнозелени храсти от лавровиден тип. Разпространени са в Източна Стара планина - Еминска, Айтоска и Камчийска планина. Съобществата заемат местоположения във вертикален диапазон между 170 и 550 m надм. вис. Склоновете са стръмни до много стръмни. Обитават на различни изложения, предимно северни. Почвите са канелени горски или сиви горски, песъчливо глинести, на места доста каменливи. Формирани са както на силикатни, така и на карбонатни основни скали. Преобладават монодоминантните гори. В тях единично се срещат *Quercus polycarpa*, *Acer platanoides*, *Carpinus betulus*, *Corylus colurna*, *Tilia tomentosa*, *T. plathyphyllos*. В подлеса с ниско обилие се срещат *Carpinus betulus*, *Cornus mas*, *Euonymus europaeus* и подраст на дървесните видове. Тревната покривка е слабо изразена. Основно участие в нейното изграждане вземат средноевропейските елементи *Brachypodium sylvaticum*, *Carex sylvatica*, *Dactylis glomerata* subsp. *lobata*, *Euphorbia amygdaloides*, *Festuca heterophylla*, *Galium odoratum*, *Melica uniflora*, *Poa nemoralis*. Характерно е и участието на видове принадлежащи към южноевксинската група флорни елементи като *Cyclamen coum*, *Doronicum orientale*, *Lathyrus aureus*, *Primula vulgaris* subsp. *sibthorpii*, *Ruscus hypoglossum*, *Salvia forskahlei*, *Trachystemon orientalis* и др. (Гусев 2011).

Тези гори са включени в Червена книга на България т. 3, като подтип на местообитанието 12G1 Гори от източен бук (*Fagus orientalis*) с категория "застрашено" (Бисерков и др. 2011).

На територията на ДЛС „Несебър” местообитанието е установено в отдели: **7 б, е, з, 8 б, ж, з, 9 а, в, и, к, л, н, 10 б, г, 11 г, е, и, к, 12 в, е, 13 а, д, и, л, н, п, у, 14 а, б, в, 15 г, е, к, 16 а, в, 17 а, 18 и, к, л, 19 б, м, о, п, 20 а, б, 23 л, м, 24 а, 25 а, д, е, ж, з, к, 26 а, 27 а, б, 32 а, 34 б, 35 б, ж, 36 г, 37 а, 39 а, е, 40 а, 41 а, 70 ж, 205 ж, 210 и, 213 б, е, 219 а, 220 а, 222 б, д, 230 б, 257 г, 265 ж, 267 а, е, и, 272 д, ж, к, 273 ж, 277 в, 278 в, 332 в, 333 а, 335 м, 336 г, к, ю, 343 е, 345 ж, 346 в, г, е, ж, з, и, 348 в, 350 в, 351 к, 352 е, 353 в, о, п, 354 а, б, в, г, ж, и, м, н, о, р, 355 а, д, 356 а, 358 з, 360 г, е, к, м, 363 д, з, 364 а, б, 365 в, 366 а, з, 367 а, ж, 368 а, б, 369 б, 372 а, б, р, 373 б, в, 375 а, в, 376 а, ж, 377 а, 378 а, б, в, г, к, 379 а, в, д, к, л, 383 ж, 435 б, 553 о.**

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

За да се осигури биологичното разнообразие в тази основна група гори трябва да се прилага разнообразие от лесовъдски системи. Трябва да се прилагат групово-постепенна и/или неравномерно-постепенна сечи. Те ще спомогнат за формиране на неравномерна пространствена структура, която ще осигури по-голямо разнообразие от месторастения. Също така ще подпомогнат запазването на дендрологичното разнообразие. Отгледните мероприятия трябва да се извършват навреме, за да се подобри устойчивостта на младите насаждения. При планиране и извеждане на лесовъдските мероприятия да се осигури представянето на различните сукцесионни фази, както и отделните етапи в развитието на източнобуковите съобщества. Особено внимание трябва да се обърне на запазване на насаждения, които са достигнали „фаза на старост“ (old growth forests). Обособяване на поне 10% от територията на местообитанието като гора във фаза на старост. Опазване на най-малко 10% биотопна дървесина. Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и др. Приоритетът при стопанисването на издънкови източнобукови гори, да бъде тяхното превръщане в семенни. При дървостои с нисък дървопроизводителен ефект да се имат предвид предимно защитните им функции. Да се ограничат стопанските дейности при управлението на ендемичните съобщества на източния бук. При възобновителни дейности чрез залесявания да се използват само местни произходи и видове. Да се предприемат мерки за подобряване на охраната на горите. Приемане на забрана за намаляване на териториите с цел инфраструктурни и други проекти. При настъпване на природни нарушения, да се осигури развитието на пионерна фаза.

G1.76(1) Stranja [*Quercus polycarpa*] forests

Към местообитанието се отнасят ксеромезофитни дъбови гори с преобладаване на източен горун (*Quercus polycarpa*), разпространени в условия на планинските масиви по западното крайбрежие на Черно море (Странджа и Източна Стара планина). За климатичните условия са характерни по-високи валежи, висока въздушна и почвена влажност и сравнително високи летни температури. Съобществата на източния горун са сравнително разнообразни. Като едификатор, източният горун формира монодоминантни или смесени дървостои, най-често с благун (*Quercus frainetto*), цер (*Quercus cerris*), обикновен габър (*Carpinus betulus*) и келяв габър (*Carpinus orientalis*). Тревният етаж е съставен основно от *Brachypodium sylvaticum*, *Dactylis glomerata*, *Melica uniflora*, *Poa nemoralis*. Често в него вземат участие и южноевксински видове, като *Cyclamen coum*, *Dorycnium graecum*, *Polygala supina*, *Primula vulgaris* subsp. *sibthorpii*, *Salvia forskaohlei*, *Sesleria alba*, *Trachystemon orientalis*, *Verbascum lagurus* subsp. *ponticum* и др.

От смесените съобщества, които *Q. polycarpa* формира, най-широко разпространение имат източнорунново- благуновите дъбрави. Освен доминантите, в изграждането на съобществата единично участват и *Fraxinus ornus*, *Quercus cerris*, *Q. hartwissiana*, *Sorbus domestica*, *S. torminalis* и др. Подлесът на тези гори е съставен най-често от *Crataegus monogyna*, *Cornus mas*, *C. sanguinea*, *Daphne pontica*, *Mespilus germanica*, *Pyracantha coccinea* и др. В тревната покривка участват *Brachypodium sylvaticum*, *B. pinnatum*, *Dactylis glomerata*, *Euphorbia amygdaloides*, *Lathyrus niger*, *Melica uniflora*, *Poa nemoralis*, *Primula vulgaris* subsp. *sibthorpii*, *Stellaria holostea*, *Viola* spp. и др.

Друг тип смесени съобщества, формирани от източен горун са дъбравите, в които той е едификатор с благун и цер. Екотопите им са разположени обикновено по билните части на западните, източните и отчасти южните склонове. За подлеса са характерни *Crataegus monogyna*, *Cornus mas*, *Euonymus europaeus*, *Mespilus germanica* и др. Тревната покривка най-често се изгражда от *Dactylis glomerata*, *Dorycnium graecum*, *Euphorbia amygdaloides*, *Festuca heterophylla*, *Mycelis muralis*, *Salvia forskaohlei*, *Stellaria holostea* и др. Съобществата на източния горун принадлежат към коренната южноевксинска растителност (Гусев, Цонев 2011).

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “застрашено” (Бисерков и др. 2011).

Местообитанието е установено в отдели: **10 д, 15 и, 17 б, в, е, з, 19 н, 21 г, 25 б, в, г, и, л, м, н, 26 б, в, к, л, м, н, 27 н, 28 ж, 29 б, е, 35 в, е, 36 а, б, в, д, е, 37 б, в, г, д, 38 а, в, д, е, ж, 39 б, в, г, ж, 40 д, 212 г, 213 ж, з, 222 г, 233 г, 235 а, 236 а, б, в, г, 237 б, в, г, 239 б, 240 а, 258 б, 273 г, 340 е.**

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Трябва да се увеличи делът на сечите с дълъг възобновителен период, с оглед формиране на неравномерна пространствена структура и разнообразен видов състав. Отгледните мероприятия трябва да се извършват навреме, за да се подобри устойчивостта на младите насаждения. При планиране и извеждане на лесовъдските мероприятия да се осигури представянето на различните сукцесионни фази, както и отделните етапи в развитието на дъбовите съобщества. Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и др. Приоритетът при стопанисването да бъде тяхното превръщане в семенни. Този тип гори са силно уязвими от антропогенна намеса и не трябва да им се поставят дървопоризводителни цели. Да се даде предимство на естественото възобновяване, а при залесяване да се използват само местни видове и произходи. Предприемане на мерки за подобряване на охраната на горите. Не се препоръчва намаляването на териториите с цел инфраструктурни и други проекти, увеличаване на земеделските земи и т.н.

Общи указания за стопанисване:

- ✓ Обособяване на 10% от територията като гори във фаза на старост.
- ✓ Опазване на най-малко 10% от запаса на гората под формата на биотопна дървесина.
- ✓ Забрана за провеждане на сечи с къс възобновителен период (под 30 години).
- ✓ Забрана за водене на паша.
- ✓ Трансформация на по-рано създадените култури от нетипични за месторастенето видове, чрез отваряне на възобновителни центрове за настаняване на местните видове, а също и чрез залесяване с местни видове.
- ✓ Опазване на буферни зони (15-20 м) покрай постоянни водни течения
- ✓ При извеждане на възобновителни сечи, да се прилагат такива с дълъг възобновителен период – неравномерно-постепенна и постепенно-котловинна.

G1.7C4 Thermophilous [*Tilia*] woods

Гори с ясно изразено доминиране на сребролистна липа (*Tilia tomentosa*), възникнали предимно вторично на мястото на дъбови гори. Освен основният вид, в дървесния етаж участват *Acer campestre*, *Fraxinus ornus*, *Quercus cerris*, *Q. robur*, *Quercus frainetto*, *Q. petraea* agg., *Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*, *A. tataricum*, *Sambucus nigra*, *Sorbus torminalis*, *Tilia cordata*. В липовите гори няма развит храстов етаж. В някои съобщества сравнително често се среща *Staphylea pinnata*, Други храстови видове, които участват в състава на липовите гори, са *Berberis vulgaris*, *Cornus mas*, *C. sanguinea*, *Corylus avellana*, *Crataegus monogyna*, *Ligustrum vulgare*, *Viburnum lantana*. Тревната покривка е с ниско покритие, като по-често се срещат *Arum maculatum*, *Buglossoides purpureocoerulea*, *Dactylis glomerata*, *Hedera helix*, *Geum urbanum*, *Melica uniflora*, *Melittis melissophyllum*, *Ruscus aculeatus*, *Ruscus hypoglossum*, *Asperula taurina*, *Carex pilosa*, *Cephalanthera damassonium*, *Lilium martagon*, *Limodorum abortivum*, *Platanthera chlorantha*, *Stellaria holostea* и др. Характерно е масовото развитие на пролетни ефемероиди (*Anemone ranunculoides*, *Convallaria majalis*, *Corydalis bulbosa*, *C.*

solida, *Ranunculus ficaria*, *Gagea minima*, *Galanthus elwesii*, *Helleborus odoratus*, *Isopyrum thalictroides*, *Lamium galeobdolon*, *Polygonatum latifolium*, *Pulmonaria officinalis*, *Scilla bifolia*, *Viola odorata*, *V. reichenbachiana*), които на места формират кратковременен етаж с покритие до 80 %. Такива видове са *Anemone ranunculoides*, *Convallaria majalis*, *Corydalis bulbosa*, *C. solida*, *Ficaria verna* (= *Ranunculus ficaria*), *Gagea minima*, *Galanthus elwesii*, *Helleborus odoratus*, *Isopyrum thalictroides*, *Lamium galeobdolon*, *Polygonatum latifolium*, *Pulmonaria officinalis*, *Scilla bifolia*, *Viola odorata*, *Viola reichenbachiana*. Към тази група спадат и някои геофити (сред тях и орхидеи) с малко по-късно развитие в края на пролетта, като *Asperula taurina*, *Carex pilosa*, *Cephalanthera damasonium*, *Lilium martagon*, *Limodorum abortivum*, *Platanthera chlorantha*, *Stellaria holostea* и др. Поради добрата си възобновителна способност, вкл. и от коренови издънки, бързия растеж и конкурентност, сребролистната липа е запазила и разширила присъствието си в естествените гори, в които в миналото вероятно различни видове дъбове са имали съдоминантна роля (Цонев 2011).

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. 3 Местообитания с категория “застрашено местообитание” (Бисерков и др. 2011).

На територията на ДЛС „Несебър” местообитанието е установено в отдели: **349** е, **353** г, р, с, т, **354** к, п, **355** б, в, г, е, м, н, о, п, **356** б, в, г, д, е, ж, **357** а, в, г, **365** г, **372** с, **535** а1.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Поради застрашеността на местообитанието, тези насаждения следва да се включат в списък на ГФС и да се изключат от стопанско ползване.

G1.A4 Ravine and slope woodland

Смесени широколистни гори разположени на стръмни и урвисти места. Характерни растителни видове са планински ясен (*Fraxinus excelsior*), обикновен явор (*Acer pseudoplatanus*), дребнолистна липа (*Tilia cordata*) и едролистна липа (*Tilia platyphyllos*).

Местообитанието е представено от сенчести и влажни смесени първични или вторични широколистни гори с разнообразен дървесен състав и задължително участие на *Acer* spp., *Tilia* spp. и *Fraxinus* spp. Тези гори заемат най-често стръмни и отвесни скални склонове, сипеи или неравни колувиални наноси. Тревният етаж е представен от видове, характерни за буковите гори. Те са запазили на местата където доминирането на бука е било невъзможно. Флористичният състав е разнообразен, но с най-висока срещаемост са следните видове: *Allium ursinum*, *Dryopteris* spp., *Galium aparine*, *Geranium robertianum*, *Geum urbanum*, *Mercurialis perennis*, *Phyllitis scolopendrium*, *Polystichum setiferum*, *Urtica dioica* и др. В типичния случай в Европа съобществата от този тип се срещат на силикатни скали, а в България по-често на варовик. Разполагат се по стръмни речни долини в нископланинския, предпланинския и планинския пояси в цяла Европа. Малки промени в условията на субстратите или във влажността водят до преход към букови гори при увеличаване на влажността и или към термофилни дъбови гори при ксерофитни условия. Това местообитание е екологично вариабилно с различно участие на дървесните видове. Флористичните различия се дължат на разликите в наклона, изложението и вида на субстрата. Флористичният му състав е разнообразен, но с най-висока срещаемост са следните видове: *Allium ursinum*, *Dryopteris* spp., *Galium aparine*, *Geranium robertianum*, *Geum urbanum*, *Mercurialis perennis*, *Phyllitis scolopendrium*, *Polystichum setiferum*, *Urtica dioica* и др. (Ташев 2011).

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “застрашено местообитание” (Бисерков и др. 2011).

На територията на ДЛС „Несебър” местообитанието е установено в отдели: **4 б, в, 6 е, 7 б, е, ж, 8 б, 9 а, в, к, л, м, н, п, 10 а, б, г, 11 а, л, 12 б, 13 а, д, и, л, н, п, р, 14 а, б, г, 15 г, з, 16 а, б, в, г, д, 17 а, 18 и, 19 м, о, 20 а, б, д, 24 а, 25 а, г, д, к, 30 з, 33 г, 34 б, 36 в, 38 б, 123 ж, 210 и, 219 а, 221 а, 240 в, ж, з, 248 ж1, ю, 249 а, л, 257 в, 258 н, 259 т, 264 з, и, к, 265 ж, 267 а, е, 277 а, в, 278 в, 296 е, 299 к, 311 а, г, 312 г, 332 в, 333 а, 335 г, д, и, к, м, т, ч, 336 г, ю, 343 е, 349 б, в, 351 г, 353 в, 354 а, и, 355 е, 357 в, г, д, 358 з, 359 б, в, 360 а, б, з, 361 а, г, 362 а, 363 з, 364 а, б, 365 б, 367 ж, 368 б, 369 а, б, 370 е1, 372 р, 375 в, 376 ж, 378 б, в, 379 ж, 383 г, у, 386 б, г, 391 а, 435 б, 438 а, 444 б, 536 л1, ч, 539 б, г, ж, 540 а, д, 553 о, 569 е.**

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Необходимо е отделянето на не по-малко от 10% гори във фаза на старост. Необходимо е количеството биотопна дървесина да бъде поне 8% от запаса. Поради ограниченото разпространение, големите наклони и неблагоприятното състояние на местообитанието не е препоръчително провеждането на сечи. Необходимо е първоначално да се проведат проучвания, относно причините довели до неблагоприятния статус, а също така и да се набележат мерки за неговото подобряване. Допуска се провеждането единствено на дейности, които водят до подобряване на природозащитното състояние, напр. залесяване с типични за местообитанието видове, подпомагане на естественото възобновяване и др. Отсичането на дървета и износът на дървесна маса извън територията може да се извършва само при настъпили форсмажорни обстоятелства и/или в случай необходимост от опазване на човешкия живот и инфраструктурата.

G1.223 South-east European [*Fraxinus*] - [*Quercus*] - [*Alnus*] forests

Смесените низинни и крайречни гори и лонгози са част от интразоналната растителност, разпространена в долините на редица реки в България. Характерни особености са периодичните заливания, а в някои случаи и високата въздушна влажност. Почвата може да бъде добре изсушена между наводняванията или да остане мокра. В зависимост от водния режим, доминиращите дървесни видове са различни, но най-често принадлежат към родовете *Fraxinus*, *Ulmus* или *Quercus*. Тревният етаж е добре развит, с разнообразен видов състав, формирал се под влияние на зоналната растителност. Характерният облик на тези гори е свързан с участието на редица растения с дълги увивни стъбла (лиани). Възникването им е обусловено от специфични климатични, хидрологични, исторически и флорогеографски условия. Лонгозните гори са млади по произход и са се формирали върху кватернерни наслаги и богати, влажни и дълбоки наносни и блатни почви. Специфични са за условията на преходно-континентален и средиземноморски климат с мека и влажна зима. Това определя и наличието на някои вечнозелени и топлолюбиви видове в състава им, което ги различава от останалите крайречни гори в България. Поради тази причина те са разпространени основно в близост до Черно море. При пролетните разливания на реките се формира различен по дълбочина воден слой, който след около 1-1,5 месеца постепенно се оттича в реката и през лятото хидрологичното им подхранване се осъществява основно от високите подпочвени води. В дървесния етаж влизат *Acer campestre*, *Alnus glutinosa*, *Fraxinus oxycarpa*, *F. pallisiae*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Quercus robur*, *Salix alba*, *Ulmus laevis*, *U. minor*. Обликът на храстовия етаж се дава от *Acer tataricum*, *Cornus sanguinea*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Ligustrum vulgare* и *Prunus padus*. Характерно за тези гори е участието на увивни растения с вдървенели и тревисти стъбла - *Calystegia sepium*, *Clematis vitalba*, *Hedera helix*, *Humulus lupulus*, *Periploca greaca*, *Smilax excelsa*, *Tamus communis* и *Vitis sylvestris*. Те правят лонгозите на места непроходими и им придават вид на влажни тропически гори. Тревната покривка е с непостоянен състав, зависещ от локални особености и динамични процеси. Задържането на много влага в почвата през голяма част от годината и силното засенчване, ограничават развитието на тревната покривка, в която участват и редица рудерали. Доминанти най-често са *Brachypodium sylvaticum*, *Galium aparine*, *Geum urbanum*, *Poa sylvicola* и др. Специфични видове в пролетния ефемероиден синузид са *Dactylis glomerata* subsp. *lobata*, *Fritillaria pontica*, *Leucojum aestivum*, *Primula vulgaris* subsp. *sibthorpii*, *Scilla bithynica*. В участъците с по-продължително заливане преобладават рудерални и хидрофитни видове. От рудералите по-чести са *Galium aparine*, *Parietaria erecta* (= *Parietaria*

officinalis), *Rumex sanguineus*, *Stellaria media*, *Urtica dioica*. Там където водата се задържа по-продължително се формират групировки с преобладаване на хигрофити и хигромезофити - *Elymus repens*, *Iris pseudacorus*, *Lythrum salicaria*, *Mentha* spp., *Physalis alkekengi*, *Poa sylvicola*, *Potentilla reptans*, *Ranunculus repens*, *Symphytum officinale* и др. (Димитров и Цонев 2011).

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. 3 с категория “критично застрашено местообитание” (Бисерков и др. 2011).

На територията на ДЛС „Несебър” местообитанието е установено в отдели: **551** б, в, д, е, **552** г, н, **554** а, г, д, е, ж, з.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

С цел подобряване на благоприятното природозащитно състояние се препоръчва площите, които се освобождават след изсичане на тополовите плантации, да бъдат залесявани с типични за местообитанието видове. Необходимо е поне 10% от територията да бъдат отделени за гори във фаза на старост, като същевременно в останалите площи се полагат грижи за опазване на поне 10% биотопна дървесина. Задължително, около теченията на реките, се оставя буферна ивица с ширина 15-20 м., в която не се провеждат лесовъдски мероприятия. Тук се допуска единствено намеса с интензивност до 5%, с цел отстраняване на отделни опасни за здравето на хората и инфраструктурата дървета. Когато ширината на площите е по-голяма се препоръчва провеждането на мероприятия за увеличаване на структурното разнообразие. Такива лесовъдски мероприятия се основават на принципите на групово-постепенните и неравномерно-постепенни сечи. Не се допуска извозът на дървесина да се извършва при мокри почви.

Гори във фаза на старост (Old growth forests)

в Горите във фаза на старост (ГФС), със своята специфична структура и функционалност, са местообитание на комплекс от видове от различни екологични и таксономични групи. Поради ограничените знания за тях все още не може да се определи колко от проучените видове са свързани единствено с тези гори, но определено може да се каже, че много видове намират в тях оптимални условия за съществуване. Нещо повече, при сравняване на ГФС и по-млади гори са отчетени съществени разлики във видовия състав и обилието, което е показател за уникалността на тези екосистеми. ГФС доказано съхраняват и около два пъти повече въглероден двуокис (карбон) от колкото интензивно ползваните гори и горските култури. На територията на ДЛС “Несебър” гори във фаза на старост са: 12-а,12-д,14-б,15-б,19-п,20-б,21-в,22-а,22-к,22-л,22-о,23-а,23-к,23-л,25-г,26-в,27-н,30-н,32-а,33-а,35-а,37-а,40-а,129-в,130-г,130-е,130-ж,310-н,311-б,311-в,311-д,372-е,373-а,373-б,373-г,373-д,375-а,375-б,375-в,375-г,375-д,375-ж,376-а,376-г,376-д,376-е,376-ж,377-а,377-д,377-ж,377-з,378-а,378-б,378-в,378-г,378-д,378-е,378-ж,378-з,378-и,378-к,379-а,379-б,379-в,379-г,379-д,379-е,379-ж,379-з,379-и,379-к,379-л,383-г,383-д,383-ж,386-в,386-г,391-а,391-н,404-е,408-п,411-б,412-а,412-б,412-в,417-б,418-а,418-в,418-г,418-д,419-а,419-г,419-д,420-а,420-б,420-в,435-а,435-б,435-в,436-а,436-б,437-а,437-б,437-в,438-а,438-б,438-в,438-г,439-а,439-б,439-в,440-а,440-б,440-в,441-а,441-б,441-в,441-г,442-а,442-в,442-д,442-е,443-а,443-б,443-в,443-г,443-д,443-е,444-б,444-в,444-г,444-е,444-и,444-к,469-с,489-ж,489-и,489-к

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ГФС

В насажденията, отделени като гори във фаза на старост, **не се допуска лесовъдска намеса и извличане на дървесина**, освен в случаите на големи природни нарушения /ветровали и каламитети/ на площи заемащи над 50% от площта ГФС.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 3

Мониторинга на тези ГВКС включва извършване на периодични наблюдения и анализ на състоянието на вида гора, чрез теренни наблюдения и разработване и прилагане на отделна програма за всеки вид гора.

Поради липсата на изготвени и приети планове за управление на представените защитени територии и защитените зони е необходимо ръководството на ДЛС “Несебър”, което по закон отговаря за управлението на защитените територии, да следи за неблагоприятни въздействия върху ВКС. Съвместно с РИОСВ Бургас трябва да се определят стандартните процедури и индикатори за мониторинг, с цел идентификация и предотвратяване на отрицателните въздействия от дейностите върху ВКС на защитените територии и зони. Например може да се следи за въздействия на горскостопанските дейности върху горските екосистеми, нарушаване на миграционни пътища на дивите животни, повишаване на риска от пожари, влошаване на благоприятното природозащитно състояние и др.

1. Програмата за мониторинг трябва да бъде разработена със стандартни оперативни процедури, които да включват ясни индикатори, подходящи за целите на стопанисване. Тя

може да се провежда веднъж или повече годишно, ако е необходимо сезонно отчитане, т.е. ако в горскостопанската единица настъпват значими събития само през определени месеци.

2. При теренната работа да се извършва наблюдение на показатели като жизненост на отделните дървета, структура на насаждението, здравословно състояние, наличие на дегенеративни процеси, честотата, размери и разположение на празните пространства, нивата на фрагментация, базовата територия, наличието на сукцесия и нейната посока и т.н. и/или интерпретация на дистанционно получени данни.

3. Трябва да се установят заплахите за видовете гори с ВКС 3 и доколко сериозни са те, и да се определят мерките, които трябва да се вземат за намаляването им.

4. За успешно прилагане на процедурите по мониторинг е необходимо обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да запознае всички с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

5. При извършване на мониторинга може да се окаже, че плановете за управление не отразяват реалното състояние на горите, заплахите и тенденциите. В такъв случай трябва да се потърси съвет от специалисти, които да определят дали има пропуски в плановете и дали досегашния модел на стопанисване е критичен за опазването на вида екосистема. При установяване на необходимост от промяна към по-строг режим на стопанисване, териториите с наличие на ВКС 3 могат да бъдат включени в План за действие за опазване на биоразнообразието в рамките на по-голям ландшафтен обект или могат да бъдат включени в защитени територии.

ВКС 4. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, КОИТО ИЗПЪЛНЯВАТ ВАЖНИ ПРИРОДНИ ФУНКЦИИ В КРИТИЧНИ СИТУАЦИИ (НАПР. ЗАЩИТА НА ВОДОСБОРИ, КОНТРОЛ НА ЕРОЗИЯТА).

Тази ВКС се отнася до важните екологични функции на стопанисваната гора. Определени са следните компоненти:

Гори представляващи единствени източници на питейна вода
Гори от решаващо значение за водосбора
Гори с решаващо противоерозионно значение
Гори с пожарозащитни функции

Гори с решаващо значение за земеделието и рибарството

На територията на ТП ДЛС „Несебър” са представени типове ГВКС, свързани с екологичните функции на горските екосистеми. Определянето на тези консервационни стойности е извършено по данни от лесоустройствения проект и проведени интервюта с горските служители и местните заинтересовани страни. За всяка една от идентифицираните ВКС та за територията на ТП ДЛС „Несебър” са разписани конкретни мерки за стопанисване и мониторинг.

ВКС 4.1 ГОРИ – ЕДИНСТВЕНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ПИТЕЙНА ВОДА

В България за ГВКС се считат всички ГТ попадащи в рамките на санитарно охранителните зони 1 и 2 на източници за питейно битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г. За ВКС се считат също и ГТ попадащи в близост до източници за питейно битово водоснабдяване, но без определени официални СОЗ, когато те са територии, включващи реката и крайбрежните заливаеми ивици на разстояние от 3500 м над водовземането и 50 м под него с широчина не по малка от 1500 м от двете страни на реката.

За територията на ДЛС “Несебър” в тази консервационна стойност попадат следните отдели и подотдели, определени като вододайни зони, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно-битови нужди. Включените горскостопански единици са определени въз основа на Лесоустройствения проект на стопанството.

Отдели и подотдели: **5** 1, 2, 3, а, б, в, г, **9** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, д, е, з, и, к, л, м, н, о, п, **10** 2, 3, 4, а, б, в, г, д, **11** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **12** 1, 5, 6, 7, 8, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **13** 1, 2, а, б, д, и, л, н, о, п, р, т, у, ф, **14** 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, **15** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, **16** а, б, в, г, д, **17** а, б, в, г, д, е, ж, з, **18** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, р, с, **19** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **20** 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, л, м, н, о, п, р, с, т, **21** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **22** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **23** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **24** 1, а, б, в, г, **25** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **26** 1, 2, а, б, в, г, д, з, и, к, л, м, н, **27** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **28** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, **29** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, **30** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **31** 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **32** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **33** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, **34** а, б, в, **35** 1, а, б, в, г, д, е, ж, **36** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, **37** 1, 2, а, б, в, г, д, е, **38** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, **39** 1, а, б, в, г, д, е, ж, **40** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, **41** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, **55** 1, 2, **59** 1, **69** 3, **111** д, **113** а, **114** а, **117** б, **118** б, **119** 1, 2, а, **120** 4, 5, з, и, л, м, **123** е, ж, к, **124** 8, 9, 10, ж, з, и, **126** 1, 2, **129** 1, 3, 4, в, г, **130** а, г, д, е, ж, **133** 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, а, в, д, **134** 2, а, в, г, **135** 4, 5, е, **138** 1, 3, 4, 6, 13, л, **139** 9, 11, **141** б, **146** 1, 2, а, в, г, **147** 3, 4, 5, 6, 7, 8, е, ж, з, и, **148** 1, **149** 1, а, **212** 2, ж, з, к, **218** 1, а, б, в, г, д, **219** 1, е, ж, з, **240** 2, 3, 4, 5, 6, в, г, ж, з, м, п, **241** 2, 5, 6, 8, а, б, в, г, д, **242** а, б, в, **243** 1, а, б, в, **244** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, н, о, с, у, **245** 1, 4, 5, б, ж, з, и, к, л, **246** 2, б, а, в, г, д, е, ж, з, и, к, **247** 1, б, ж, **248** 1, 2, 3, 4, 5, б, в, ж1, т, ц, ч, ш, щ, ю, я, **249** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а, ж, и, к, л, **253** 1, **254** е, **257** в, г, д, ж, и, **258** 1, б, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, **259** 1, 2, 4, 5, а, а1, б, б1, в, г, г1, д, е, ж, з, и, п, р, с, т, х, ч, ю, я, **260** 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, б, в, г, д, е, з, и, л, **262** б, и, м, **263** 2, 3, 4, ф, ц, я, **264** з, и, к, **265** 1, 2, б, в, г, д, е, ж, з, **266** 1, в, г, д, е, и, к, л, н, **267** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **270** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, **271** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, **272** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, о, п, **273**1, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, **274** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, **275** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, **276** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, т, **277** а, б, в, г, д, е, **278** 1, а, б, в, г, **279** 2, г, д, з, к, н, о, с, ц, **298** ж, **299** к, **305** 1, 2, 3, а, в, г, д, е, ж, з, **306** 2, 3, 4, б, з, и, **307** 4, г, е, **309** а, в, **310** 1, 2, 3, 4, б, 7, 8, а, б, г, д, ж, з, и, н, о, **311** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, а, б, в, г, д, **312** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, б, в, г, д, и, к, л, м, **313** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, ж, и, л, м, н, **314** 1, а, б, в, г, д, ж, з, и, к, **315** 1, 2, а, б, в, **316** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, **317** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, **318** 1, а, б, в, г, д, **319** 1, 2, а, б, в, г, д, е,

320 2, 3, а, б, в, г, д, е, **322** в, ж, з, **332** 1, а, б, в, г, **333** а, б, в, **335** 1, 2, в, г, д, е, и, к, м, н, о, п, р, с, т, ф, х, ц, ч, **336** 2, 3, а, б, в, г, к, л, н, о, п, ш, щ, ю, **338** г, **339** и, к, **340** 2, 3, 4, е, ж, з, л, м, н, о, п, р, с, **341** 1, а, д, **342** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, **343** 1, б, в, г, д, е, ж, и, **344** 1, а, б, в, г, д, **345** 1, 2, 5, 6, 7, а, б, в, ж, з, и, к, л, **346** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **347** а, б, **348** 1, 2, 3, а, б, в, е, ж, з, и, **349** 1, 2, а, б, в, г, д, е, з, и, **350** 1, а, б, в, г, **351** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **352** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, **353** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, **354** 1, 3, 5, 6, 7, а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, **355** 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, **356** 1, 2, а, б, г, д, ж, з, и, **357** а, б, в, г, д, **358** 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, **359** 5, а, б, в, г, **360** 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, **361** 1, 2, а, б, в, г, **362** 1, 2, а, б, **363** 2, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, **364** 3, а, б, в, г, ж, и, **365** 2, а, б, в, е, ж, з, м, **366** 1, а, б, в, г, з, **367** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, **368** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, з, **369** 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, и, м, о, р, **370** б1, е1, м, **371** е, **372** 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, **373** 1, 2, а, б, в, г, д, е, ж, **374** 1, 2, 3, 4, в, г, д, е, л, м, о, **375** 2, 3, а, б, в, г, д, е, ж, **376** а, б, в, г, д, е, ж, **377** 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, ж, з, **378** 3, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **379** а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, **381** 3, е, ж, з, и, к, **382** а, **383** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, а, а1, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, я, **384** 1, а, **386** б, в, г, **387** б, и, **389** 1, а, **390** а, **391** 1, а, н, **392** 1, 2, а, м, **393** 5, 6, е, с, т, **401** 2, 3, 4, 5, а, б, д, е, **402** 1, 4, а, **403** 1, 2, б, 8, ж, м, н, о, п, с, т, ф, х, ц, ч, **404** 2, а, б, д, е, **405** 1, 2, 3, а, б, **406** 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, **407** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, а, б, в, **408** 3, 4, а, б, п, р, у, **410** 5, **411** 7, 8, 9, 10, 11, 16, 17, а, б, в, д, **412** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а, б, в, г, **417** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, а, б, в, **418** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, а, б, в, г, д, **419** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, а, б, г, д, е, **420** 1, 2, 3, 5, 6, а, б, в, **423** 3, **424** 10, 12, 13, **430** 3, **435** 2, 4, б, а, б, **436** 1, 2, 3, 5, а, б, **437** 1, 4, 5, а, б, в, **438** 1, 2, 3, 4, а, б, в, **439** 2, 3, а, б, в, **440** 1, 2, 3, 4, 5, 6, а, б, в, **441** а, в, г, **442** 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а, б, в, г, д, е, **443** а, б, в, г, д, е, **444** 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, **451** 7, 8, 9, 10, 11, к, **465** 8, 9, 10, г, д, **469** 3, 4, 5, п, р, с, т, **475** а, е, ж, **477** б, в, **478** б, 8, 9, д, е, ж, **483** а, **484** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, **485** 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, а, б, в, г, д, е, ж, з, **486** в, **487** в, **489** 4, 6, 10, 11, ж, и, к, л, м, **490** 1, 5, 6, 7, а, е, ж, и, к, л, **491** 1, 2, 5, а, б, в, **496** а, б, **497** е, **500** д, **501** г, **502** 3, 4, г, **503** 1, а, е, **508** 2, 5, б, н, о, р, **509** 2, 3, 4, 5, 6, б, в, г, д, е, ж, з, **510** 2, 3, 4, а, б, в, **511** 2, 3, 4, 5, 6, б, в, **512** 5, 9, 12, а, б1, в, з, к, л, н, р, т, ю, я, **513** 5, 7, 9, 10, а, е, з, н, о, п, р, с, **514** 2, 3, 4, 5, 6, 7, а, б, в, **515** 1, 2, а, б, в, г, **516** б, в, г, д, е, ж, з, **526** 1, 2, 3, а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, м, **531** 1, 2, б, в, д, е, ж, **532** 1, 2, 3, 4, а, б, д, е, ж, з, и, к, **533** 1, 2, 3, е, ж, з, и, к, л, **534** 1, 2, 13, 14, а, е, н, о, т, ф, ш, **535** 4, 6, 7, 8, а1, в, г1, е, з, з1, и1, к1, л, л1, н, о, п, с, х, ч, я, **536** 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 22, 24, 25, 26, 27, 28, а, а1, б1, в, в1, д, з, з1, и1, л, л1, м1, н1, о1, п1, р, р1, с1, т, ф, ц, ч, ш, ю, я, **538** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, з, и, л, м, н, о, п, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, ю, **539** б, в, г, д, е, ж, **540** 1, а, б, в, г, д, **545** 1, 2, **551** 1, 2, 3, 4, а, б, в, д, е, з, и, к, л, р, с, т, **552** 1, 2, б, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, р, т, **553** 1, г, д, з, н, о, **554** 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 13, а, б, г, д, е, ж, з, и, **556** 1, а, **557** 1, 2, 3, 4, 5, 8, 24, а, б, в, г, е, ж, л, м, н, **558** 1, 5, 6, а, б, в, е, ж, м, н, о, п, **559** 4, 14, 15, 16, д, е, ж, з, и, м, н, о, п, **561** 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, а, б, в, г, д, **562** 1, 2, 4, 5, 6, 16, 17, 19, 20, 21, а, б, в, е, **563** 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, **566** г, д, е, ж, **567** 1, 3, **568** 1, 3, а, **569** 1, 2, 3, 4, 5, 7, е, о, ф, х, ц, ч,

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.1

1. До обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., се използват следните общи препоръки за лесовъдска намеса:

- ✓ Да се подпомага създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- ✓ Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии във водосбора с гора;
- ✓ Пълнотата на насажденията във водосбора да не намалява под 0.5, но и да не е по-висока от 0.8, тъй като се увеличава процента на евапотранспирация;
- ✓ Забрана за използване на голи сечи;

- ✓ Зоните в непосредствена близост до водоизточниците изискват повече внимание, минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина, дърводобив с много ниска интензивност или липса на такъв.

2. Трябва да се извършва обучение на персонала, който участва в горскостопанските мероприятия. Обучението трябва да запознае персонала с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за опазване на тези стойности.

3. След обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., горскостопанските мероприятия трябва да се съобразяват с посочените в нея режими на стопанисване и опазване.

4. В процеса на учредяване на СОЗ, стопаните трябва да търсят компенсиране на пропуснатите ползи или увеличени разходи при стопанисването на горите .

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.1

Горските стопани трябва да използват мониторинга на водите, извършван от компетентните органи – РИОСВ, басейновите дирекции или водностопанските фирми.

ВКС 4.2. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДНИЯ ОТТОК ВЪВ ВОДОСБОРИТЕ

В България за ГВКС се приемат всички ГТ, които представляват:

1. ГТ попадащи във водосборите на поройни водни течения, чиято лесистост надхвърля 40%;
2. Съобщества на клек (*Pinus mugo*);
3. ГТ представляващи горна граница на гората (ГТГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метровата ивица под ГТГ;
4. Крайречни естествени гори от *Q. pedunculiflora*, *Q. robur*, *Fr. oxycarpa*, *Ulmus minor*, *U. laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Platanus orientalis*, попадащи в заливаемата тераса на речното течение;
5. Горите между дигата и десния бряг на р. Дунав, горите на островите и 200 метровата ивица от високия бряг на реката;
6. Гори в 100 метровата ивица на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг);
7. ГТ попадащи в санитарно охранителна зона 3 на язовирите чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.

За територията на ДЛС "Несебър" са определени ГВКС, покриващи изискванията на т. 3, 4 и 7 от определението, съгласно Практическото ръководство за ГВКС за определяне на ГВКС.

Отдели и подотдели, представляващи ВКС 4.2.3 на територията на ДЛС „Несебър“: 152 в, 229 д, 258 б, 336 ш, щ, 340 м, н, 486 в, 487 в, 534 т, 551 т.

За територията на ДЛС "Несебър" са определени ГВКС, покриващи изискванията на т. 4.2.4. в следните отдели и подотдели: 198 а1, в1, г1.

За територията на ДЛС "Несебър" са определени ГВКС, покриващи изискванията на т. 4.2.7. в следните отдели и подотдели: 120 м, 138 1, 3, 4, 6, 13, л, 139 9, 11, а, б, в.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.2

1. Провеждането на стопанска дейност трябва да се извършва съобразно Правилника за определяне, устройство и стопанисване на горите и териториите със специално предназначение. Планирането и стопанските дейности в ГВКС се съобразяват с поддържане и подобряване на ВКС 4.2.

2. За насажденията с ВКС 4.2.4 са в сила всички мерки, които са посочени във ВКС 3 за крайречните гори.

5. Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и т.н.

6. Поради опасността от ерозия, трябва да се използват технологични схеми и техника, осигуряващи минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина.

7. След прекратяване на стопанските дейности се извършва рехабилитация на нарушените терени (напр. извозни горски пътища);

8. Препоръчва се провеждане на обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да го запознае с ограниченията, предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.2

В мониторинга на ВКС 4.2. се включват параметри като здравословно състояние на гората, наличие и интензивност на ерозионните процеси, промени в структурата и състава на насажденията, количество и структура на мъртвата дървесина. Като допълнение се организира мониторинг на параметри, характеризиращи водорегулационните функции на гората, като динамика на лесистостта, ерозионните процеси, степен на повреди по крайречната растителност и др.

За определяне на отклонения в функционалността на тези гори може да се използва мониторинга на водите, извършван от компетентните органи – РИОСВ, басейновите дирекции или водностопанските фирми.

ВКС 4.3 ГОРИ С РЕШАВАЩО ПРОТИВОЕРОЗИОННО ЗНАЧЕНИЕ В

България за ГВКС се приемат всички ГТ, представляващи:

1. ГТ с наклон над 30° (или по малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по голяма от 200 м) с площ над 1 ha и пълнота над 0,6;

2. Гори, създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси,

3. Гори, предпазващи населени места или комуникации, разположени на пътя на паднали до момента лавини по данни от Планинската спасителна служба, гори в снегосборна област с наклон между 20° – 50° , както и такива разположени под обезлесена снегосборна област с дължина над 200 м. и наклон над 20° ;

От Горските територии, включени на територията на ТП ДЛС „Несебър” за тази консервационна стойност се покриват определенията по т.1 и т.2.

4.3.1. Насаждения с наклон над 30° на територията на стопанството са: **9 м, 12 8, б, 13 и, 14 а, б, в, м, о, п, с, 15 е, 19 м, п, 32 а, 36 г, 37 а, 40 а, 135 4, 219 а, ж, 230 б, 232 б, 246 ж, 249 а, 258 н, 270 е, 274 2, 296 е, 298 ж, 310 4, б, 311 1, 2, 10, а, б, в, 312 б, д, 313 8, 320 3, 349 е, 351 2, 352 1, 354 3, 5, а, 358 1, 363 а, 367 1, 370 е1, 378 а, в, 379 ж, 401 2, 407 5, б, 7, 8, 9, 10, 11, 14, в, 408 3, 4, п, р, у, 411 7, 10, 16, 412 4, 7, 8, 417 10, 419 21, 420 5, в, 435 4, б, б, 436 1, 2, 3, 437 4, 5, 438 2, 3, 439 а, б, в, 440 б, а, 443 д, 444 10, 465 9, г, 475 ж, 485 10, 11, 511 4, 5, 512 а, в, з, 514 2, 3, б, 7, а, 516 б, ж, 536 7, 12, 17, 18, 24, 25, 538 3, 4, 13, 14, 540 1, 545 2.**

4.3.2. Гори, създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси: 340 2, е, ж, 349 1, з, и, 350 1, г, 351 1, 2, 3, 4, 5, а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 352 1, 2, 3, 4, 5, б, 7, 8, а, б, в, г, д, е, ж, к, л, м, н, о, п, р, 353 1, 2, 3, 4, а, б, в, г, д, е, и, л, м, н, о, п, р, с, т, 354 1, 3, 5, б, 7, а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 355 2, а, в, г, д, е, ж, о, п, 356 2, а, б, г, д, ж, з, и, 357 а, б, в, г, д, 358 1, а, б, в, г, д, е, ж, з, 359 5, б, а, б, в, г, 360 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 361 г, 363 е, 554 1, 2, 3, 4, б, 7, 8, 9, 13, а, б, г, д, е, ж, з, и.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.3

1. Стопанисването на гори, представляващи ВКС 4.3. трябва да е насочено към ограничаване опасността от развитие на ерозионни процеси.

2. Планирането и стопанските дейности в ГВКС се съобразяват с ВКС 4.3. Като общи препоръки за лесовъдска намеса могат да се посочат:

В горите с решаващо противоерозионно значение:

- ✓ Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии с гора, като пълнотата на насажденията не се намалява под 0.5;
- ✓ Да се извеждат навреме отгледните мероприятия, особено в горските култури, за да се осигурят жизнеността и устойчивостта на насажденията;
- ✓ Когато пред насаждение от списъка на ГВКС 4.3 са поставени допълнително една или повече цели (напр. курортни гори), лесовъдските мероприятия трябва да постигнат баланс между тях, но като приоритет остава осигуряване на противоерозионната функция;
- ✓ Подпомага се създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- ✓ При много стръмни терени ($31-45^{\circ}$) не се водят голи сечи и краткосрочно постепенни сечи;
- ✓ При каменливи и урвести терени (над 45°) да не се провеждат стопански мероприятия;
- ✓ При извеждането на сеч да се използват техника и технологии, с които в минимална степен се нарушава растителната и почвената покривка;
- ✓ При нужда се провеждат залесителни мероприятия, като с предимство се използва коренната горскодървесна растителност; В горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи:
- ✓ Не се допуска извеждането на сечи;
- ✓ Провеждат се мероприятия за подпомагане на допълнително настаняване на растителност;
- ✓ Предвиждат се мероприятия за заздравяване устойчивостта в основата на склона при водни течения (включва изграждането на технически съоръжения за формиране на профил на равновесие).

3. Да се определят и картират пътищата и временни складове, които имат нужда от рехабилитация. След провеждането на дърводобива задължително се извършват необходимите възстановителни мероприятия, съобразно нарушенията на терена.

4. Да се разработят планове или правила за рехабилитация на нарушени или други територии, заплашени от ерозия и/или, в които мониторингът показва повишени нива на ерозия.

5. Препоръчва се провеждане на обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да го запознае с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.3

1. Препоръчително е да се осъществят контакти и консултации със специалисти от РИОСВ.

2. За горите с решаващо противоерозионно значение да се извършва два вида мониторинг – краткосрочен и дългосрочен:

краткосрочен – наличие на прояви на съвременна ерозия (засегната площ).

Наблюдение – всяка година;

дългосрочен – правят се измервания на мощността на почвения профил и мъртвата горска постилка (МГП). Наблюдение – през 10 г.

3. За горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи се отчита динамиката на следните параметри:

- ✓ При формиран сипей се отчита обема на отложените материали;
- ✓ Площна динамика на свлачището;
- ✓ Площна (обемна) динамика на зоната на разрушаване;

Наблюденията се извършват всяка година.

ВКС 4.4. ГОРИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ БАРИЕРА ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ПОЖАРИ

За ГВКС се приемат всички широколистни гори разположени между иглолистни насаждения, между иглолистни насаждения и населени места, между иглолистни насаждения и земи с различно селскостопанско ползване, имащи ширина на насаждението минимум 100 м . И максимум 250 м. И състав включващ всички широколистни видове без бреза, акация и тополови култивари.

На територията на ДЛС “Несебър” като гори, представляващи бариера за разпространение на пожари са определени: 2 а, б, 3 з, в, 15 и, к, 16 д, 17 з, 18 и, с, 19 з, п, 20 б, ж, л, м, п, с, 69 б, е, 156 ж, 158 к, 295 г, 296 д, е, о, 298 ж, 299 к, 335 м, т, ф, 336 з, к, 369 а, 374 4, 381 ж, 383 1, 3, а1, к, л, п, у, 508 н, о, 510 2, 512 а, в, з, л, т, 513 7, а, н, р, с, 526 а, б, в, и, л, м, 531 б, е, ж, 532 з, д, ж, з, и, к, 533 1, 2, 3, е, ж, з, и, к, л, 534 г, ш, 535 4, а1, е, з, з1, и1, к1, л, н, о, п, 536 12, 17, 18, 23, 24, 25, 26, 7, а1, б1, в1, и1, л1, н1, п1, р-1, 538 13, 14, 3, 8, у, х, щ, 539 б, д, ж, 540 а, д, 553 н.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.4

1. Да не се допуска фрагментация на тези гори. Насажденията с отворен склоп или гори в които е воден дърводобив с висока интензивност са по-предразположени към пожари, тъй като създават предпоставки за увеличаване на тревното и храстовото покритие.

2. В наличните ивици широколистни гори да се запази и поддържа широколистния състав на гората. При стопанисването им да не се допуска понижаване на пълнотата под 0.7 върху цялата площ на ГВКС 4.4. При възобновителните сечи да се използват лесовъдски системи, които подпомагат създаването на групова структура.

3. При липса на подобни ивици да се планира създаването на буферни зони от пожароустойчиви дървесни видове с подходящи схеми на залесяване.

4. Да се разработят планове за борба с пожарите, които включват стандартни оперативни процедури за борба с пожарите и обучение на персонала, съгласно горското законодателство в страната.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.4

При тази ВКС се извършва мониторинг за честотата и площното разпространение на запалванията и пожарите в горскостопанската единица.

ВКС 4.5. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ (ЗЕМЕДЕЛИЕ, РИБНИ ЗАПАСИ) И ЗА ЗАЩИТАТА НА ИНФРАСТРУКТУРНИТЕ ОБЕКТИ

Всички гори с критично въздействие върху горските функции, от които зависят земеделието, състоянието на рибните запаси, защитата на инженерни съоръжения са ГВКС, когато представляват:

1. Ивично разположени гори, в съседство с обработваеми земи, създадени или функциониращи като полезащитни горски пояси, когато широчината на горската ивица не е по голяма от 100 м;
2. Крайречни гори доминирани от различни представители на род *Salix* по брега на река Дунав и нейните острови, заливани при високи водни стоежи на реката, както и по бреговете на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг).
3. Гори създадени за защита на инженерни съоръжения.

За територията на ДЛС “Несебър” са идентифицирани гори, които отговарят на определението за ВКС 4.5, свързани със защита на инженерни съоръжения (т.4.5.3). Това са следните отдели и подотдели: **305** 2, в, г, е, ж, **306** 3, 4, б, **307** е, **309** а, **310** 1, а, г, д, ж, **313** 1, 2, а, **314** а, **315** б, **322** в, з, **335** о, п, ц, **336** п, **339** к, **340** 4, н, о, с, **352** к, т, **353** е, ж, и, к, **355** з, **372** 4, л, м, с, **373** 1, 2, а, б, ж, **374** в, г, д, **381** з, **382** а, **383** 1, 2, 3, 4, и, к, л, н, о, п, ц, ш, щ, **451** 7, 8, 9, 10, 11, к, **469** 3, 4, 5, п, р, с, т, **475** а, е, ж, **477** б, в, **478** д, е, **489** 4, 11, ж, к, л, **490** б, 7, е, ж, и, л, **557** 1, 8, 9, 10, 12, б, в, ж, з, л, н, **558** б, е.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.5

За насажденията с ВКС 4.5.3 са в сила всички мерки, които са посочени като препоръки за стопанисване на ВКС 4.2 и ВКС 4.3.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.5

След провеждане на лесовъдски мероприятия е необходимо да се следи за изменения във състоянието и изпълнението на функции на гората като защитен фактор.

ВКС 5. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ ОСНОВНИТЕ НУЖДИ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ (ПОМИНЪК, ПРЕПИТАНИЕ, БИТОВИ НУЖДИ, ЗДРАВЕ)

Тази ВКС се различава от биологичните и екологични стойности по участието на местните общности в ползването и управлението на гората. При определянето и трябва да се оцени потенциалната зависимост на местното население от ресурсите, които им дава гората.

Една гора може да има статут на гора с ВКС, ако местните общности получават от нея жизненоважни горива, храни, фураж, лекарства, или материали за строителството, без да имат леснодостъпни алтернативи за тяхното набавяне. В такива случаи високата консервационна стойност изрично се определя като една или повече от тези основни потребности. Ако хората от някоя общност получават приходите си единствено от дадена гора и нямат алтернативен източник на доходи, то тази гора има ВКС.

Съгласно националното ръководство за определяне на ГВКС, в България следните ресурси могат да характеризират ВКС 5, според нивото на зависимост на местното население от тях, наличието на лесно достъпни заместители и взаимодействието с други ВКС:

Дърва за огрев и битови нужди

Паша и фураж – сено и листна
маса Гъби

Други недървесни продукти – лечебни растения, горски плодове, охлюви,
продукти от лов и други (недървесни горски продукти, с които може да се търгува,
включително уловени животни, смоли, плодове, и т.н.)

Водоснабдяване (вода за пиене и за всекидневни нужди – виж ВКС 4.1)

В обхвата на дейност на ДЛС “Несебър” влиза територията на Община Несебър. Това е един от най-силно развитите в туристическо отношение региони на страната.

Разположението на община Бургас с много добре развитата си инфраструктура, развитите туризъм и търговия в района, добре работещото земеделие не могат да се смятат за пример за зависимост на населението от дадени горски територии и безалтернативност в приходите на домакинствата от горскостопанските дейности на ДЛС “Несебър”.

Това се потвърждава и от проведените консултации с кметствата на малките и отдалечени селища в общината, които са най-зависими от горските ресурси предвид демографията им със значително застаряващо и нетрудоспособно население. Данните от консултациите показват също, че местното население не е безалтернативно по отношение ползванията и приходите от горите и поради това може да се смята, че ВКС 5 не се проявява на територията на ДЛС “Несебър”, съгласно изискванията на националното ръководство за определяне, управление и мониторинг на гори с висока консервационна стойност.

Социалното значение и необходимостта за осигуряване на достатъчно количество дърва за огрев за местното население в района на ДЛС “Несебър” не могат да бъдат пренебрегвани при дейностите по управлението на горите. Не трябва да се допуска преексплоатация на ресурсите, което в бъдеще би могло да доведе до сериозни социални конфликти. Проблеми биха възникнали също, ако в следствие неправилна търговска политика се намалят количествата дърва за огрев и дървен материал, отделяни за задоволяване на нуждите на местното население. Проблем би възникнал и в случай на повишаване на цената на дървата за огрев и дървения материал в резултат на необходимост от доставянето му от други региони. Не особено доброто социално-икономическо положение на населението не би позволило на местните хора да заплащат по-висока цена.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ И МОНИТОРИНГ НА РЕСУРСИТЕ, СВЪРЗАНИ С ВКС 5

Като общи препоръки за управлението на горите в ДЛС “Несебър” с цел съхраняване на социалната им значимост може да се каже:

- ✓ Най-уязвима група по отношение гарантирането на дървата за огрев са жителите в селата. ДЛС “Несебър” трябва да предвижда възможности за задоволяване на нуждите на домакинствата, които средно за страната са определен на около 8 м³ дърва на домакинство за отоплителен сезон;
- ✓ Да се ползват и да се развиват възможностите за допълнителни приходи от събиране на такси по съответните тарифи за ползване на недървесни горски продукти и извършване на туристически дейности в горските територии, като това се планира въз основа на програма за ползване базирана на инвентаризация на всички горски ресурси и норми за устойчивото им ползване и възпроизводство;

- ✓ Да не се извършват залесявания с не-типични и не-местни видове;
- ✓ Мероприятията да се планират и обхващат цялата територия на горскостопанските участъци;
- ✓ Да се актуализира Горскостопанският план на стопанството, отчитайки действителното състояние на насажденията, както и да не се превишават по обем и интензивност ползванията определени в същия Горскостопански план.

ВКС 6. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪХРАНЯВАНЕ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ И ТРАДИЦИИ, РЕЛИГИОЗНА И ЕТНИЧЕСКА ИДЕНТИЧНОСТ

Една гора може да се обяви за ГВКС, ако притежава или осигурява стойности, без които местната общност би претърпяла драстична промяна в културата, или за които общността няма алтернатива. Съгласно нормативната уредба в страната около 40 000 обекта на културно-историческото наследство в България имат статут на паметник на културата. Част от тях попадат в гори или са тясно свързани с горски територии.

Такива ГВКС в България, съдържащи ВКС 6, са всички:

- 1. Горски територии в 500 м ивица около религиозните обекти от *Приложение 7* към Практическо ръководство “Определяне, управление и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България”;**
- 2. Горски територии в 100 м ивица около манастири и други религиозни обекти извън *Приложение 7* (църкви, параклиси, оброчища, аязма, текета и др.), древни светилища, окултни средища, археологически паметници и разкопки и др. места важни за съхраняване на духовността, традициите, историческата и културната памет, определени при консултациите с местните хора;**
- 3. Горски територии в 100 м ивица около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, важни за съхраняване на културното наследство и националните традиции, определени при консултациите с местните хора;**
- 4. Горски територии в границите на обекти на недвижимото културно наследство (паметниците на културата) или в техните охранителни зони;**
- 5. Горски територии непосредствено разположени (в 30 м. ивица/ по 15 м от всяка страна на пътеката) по протежение на официално маркирани туристически маршрути и немаркирани, но често използвани туристически пътеки.**
- 6. Горски територии в 50 м. ивица около туристически обекти, както и горски територии с изключителна естетическа и рекреационна стойност (вкл. единични дървета или малки групи дървета – напр. вековни или забележителни дървета), чешми, беседки, образователни маршрути, и др. важни за туризма и образованието места, определени при консултациите с местните хора и активни в района туристически групи, сдружения и компании.**

На територията на ДЛС “Несебър” няма установени горски територии, отговарящи на изискванията в определението по ВКС 6 към Практическото ръководство за определяне на ГВКС. При актуализация на настоящото изследване и установяване на ВКС 6 на територията на стопанството, да се спазват посочените по-долу общи препоръки.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 6

Да не се планират и провеждат мероприятия, които водят до промяна на ландшафта, облика на местностите и понижаване стойностите на гората като ВКС 6 (напр. голи сечи, краткосрочно-постепенни сечи, възобновителни сечи с голяма интензивност). Особено внимание трябва да се обърне на запазване и по възможност подобряване на естетическите и защитни функции на гората (запазване на мъртви стоящи и лежащи дървета, живи единични и групи дървета с интересни интериорни качества, дървета с хралупи, стари дървета). Оставянето на стоящи сухи дървета трябва да е съобразено с потенциалният риск за здравето и живота на посетителите. В тази връзка се препоръчва в ивицата (с ширина поне 25 м.) непосредствено до ВКС 6 и пътищата (пътеките) водещи до тях, сухите дървета да се повалят и се оставят в лежачо положение. В тази ивица да не се извършват други лесовъдски дейности! През туристическите сезони и периодите на провеждане на традиционните събори, панаири или културни, исторически, религиозни мероприятия на местното население, в отделите на провеждането им да не се извършват дърводобивни, извозни и други горскостопански дейности, нарушаващи духа и спокойното протичане на мероприятията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 6

Веднъж на 2 години да се извършва консултация с местната власт, населението, културните и туристически организации за проверка дали определените ГВКС запазват значимостта си съгласно определението за ВКС 6, както и за поява и описване на нови ГВКС на територията на стопанството.

Ежегодно да се извършва контрол по дейностите предвидени в ГСП, като те се съобразяват с препоръките и указанията за стопанисване на определените ВКС 6.